

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ**

КАНДИДАТСТУДЕНТСКА КАМПАНИЯ

СПРАВОЧНИК

2022 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ В МУ – ПЛОВДИВ ¹

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	5
1. Основни нормативни актове	5
2. Условия за кандидатстване	6
3. Документи, срокове и такси за кандидатстване	7
4. Състезателни изпити	9
5. Правила за явяване и полагане на конкурсните изпити	10
6. Проверка и оценка на конкурсните работи	10
7. Образуване на бала и класиране	11
8. Допълнителни разпоредби за балообразуване и прием	13
9. Записване на новоприетите студенти	15

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 Специалности в МУ – Пловдив (конкурсни дисциплини и изпитни дати)	16
ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 Характеристика на специалностите в МУ – Пловдив	17
ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 Срокове за подаване на документи	26
ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 График за провеждане на кандидатстудентските изпити	27
ПРИЛОЖЕНИЕ № 5 Инструктаж за кандидат-студента	28
ПРИЛОЖЕНИЕ № 6 Кандидатстудентски изпити по биология и химия през 2022 г. за медицинските университети в България	29
ПРИЛОЖЕНИЕ № 7 Извадки от: <i>Закон за висшето образование; Наредба за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България</i>	30

II. ПРОГРАМИ ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИТЕ КОНКУРСНИ ИЗПИТИ

1. Програма за кандидат-студентския конкурсен изпит по биология за образователно-квалификационна степен "Магистър" за учебната 2022/2023 г.	33
2. Програма за кандидат-студентския конкурсен изпит по химия за образователно-квалификационна степен "Магистър" за учебната 2022/2023 г.	37
3. Програма по етика за ОКС ² <i>Бакалавър</i> , за специалностите <i>Медицинска сестра, Акушерка и Лекарски асистент</i> ; за ОКС <i>Професионален бакалавър</i> , за специалностите в Медицинския колеж.	43
4. Програма по скулптиране, ОКС <i>Професионален бакалавър</i> , специалност <i>Зъботехник</i>	45
5. Програма по социална медицина и здравен мениджмънт, ОКС <i>Бакалавър</i> (специалност <i>Управление на здравните грижи</i>)	47
6. Програма по социална медицина и здравен мениджмънт, ОКС <i>Магистър</i> (специалност <i>Управление на здравните грижи - 2 семестъра</i>)	49
7. Програма по социална медицина и здравен мениджмънт, ОКС <i>Магистър</i> (специалност <i>Управление на здравните грижи - 3 семестъра</i>)	51
8. Програма по социална медицина и здравен мениджмънт, ОКС <i>Магистър</i> (специалност <i>Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение</i>)	53
9. Програма за кандидатстудентски изпит, за ОКС <i>Магистър</i> , специалност <i>Обществено здраве и здравен мениджмънт</i>	55
10. Програма за кандидатстудентски изпит, за ОКС <i>Магистър</i> , специалност <i>Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве</i>	57

1 Правилникът е приет на АС с протокол №1/26.01.2022 г.

2 ОКС - образователно-квалификационна степен.

I. ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ В МУ – ПЛОВДИВ ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. ОСНОВНИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Чл. 1. Приемът на студенти в МУ – Пловдив се извършва на основание на Закон за висшето образование (ЗВО), Наредба за държавните изисквания за приемане на студенти във Висшите училища на Р България (Приложение № 7) и съгласно изискванията на настоящия Правилник за провеждане на кандидат-студентската кампания (КСК) 2022 г.

Чл. 2. В МУ – Пловдив се приемат студенти по специалностите от регулираните професии (Приложение № 2):

за ОКС *Магистър, Бакалавър* или *Професионален бакалавър*, след завършено средно образование, за редовно обучение:

- Медицина,
- Дентална медицина,
- Фармация,
- Управление на здравните грижи (УЗГ),
- Медицинска сестра,
- Акушерка,
- Лекарски асистент,
- Зъботехник,
- Медицински лаборант,
- Рентгенов лаборант,
- Рехабилитатор,
- Помощник фармацевт,
- Инспектор по обществено здраве,
- Инструктор диетично хранене,
- Медицинска козметика.

за ОКС *Магистър*, след завършено висше образование:

- Медицинска речева и езикова патология, редовно обучение;
- Управление на здравните грижи, задочно обучение;
- Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение, задочно обучение;
- Обществено здраве и здравен мениджмънт, задочно обучение;
- Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве, задочно обучение.

Чл. 3. (1) Броят на студентите за прием с финансиране от Държавния бюджет (т. е. по държавна поръчка) се утвърждава от Министерския съвет (Чл. 9, ал. 3, т. 6 от ЗВО).

(2) Съотношението между приеманите студенти в отделните категории (жени : мъже) за ОКС *Магистър* е:

- за *Медицина, Дентална медицина, Фармация* – 50% : 50%;

(3) Съотношението между приеманите студенти в отделните категории (жени : мъже) за ОКС *Бакалавър* и *Професионален бакалавър*:

- специалност *Медицинска сестра; Медицинска козметика* – 80% : 20%;
- специалност *Акушерка* – приемат се само жени;
- специалност *Лекарски асистент, Рентгенов лаборант; Рехабилитатор; Инспектор по общественото здраве; Зъботехник; Инструктор диетично хранене* – 50% : 50%;
- специалност *Помощник фармацевт, Медицински лаборант* – 70% : 30%.

(4) При липса на кандидати от дадена категория, отговарящи на изискванията за класиране, местата се запълват от противоположния пол.

(5) Класирани кандидат-студенти с равен състезателен бал на последното планово място, за дадена специалност и категория, се приемат над обявената бройка.

Медицински университет – Пловдив запазва правото си да се съобрази с всички промени, произтичащи от нормативни актове, влезли в сила.

2. УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 4. В Медицински университет – Пловдив могат да кандидатстват:

(1). Български граждани, в т. ч. лица с двойно гражданство, едното от които е българско, които притежават диплома за средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висшите училища.

(2) Български граждани, завършили средно образование в чуждестранни училища, могат да кандидатстват и да бъдат приети за студенти във висшите училища на Р България след признаване на средното им образование в съответствие с чл. 165 от Закона за предучилищното и училищното образование (Приложение № 7).

(3). Граждани на Европейския съюз (ЕС) или Европейското икономическо пространство (ЕИП) отговарящи на условията на алинеи (1) и (2).

(4). Кандидатите трябва да имат оценки по балообразуващите предмети в дипломите за средно образование (виж „Раздел 7. Образование на бала и класиране“).

Чл. 5. В Медицински университет – Пловдив не могат да кандидатстват лица, които са лишени от свобода, поради изтърпяване на присъда към началото на учебната година.

Чл. 6. За места субсидирани от държавния бюджет не могат да кандидатстват лица, които се обучават или са завършили същата или по-висока ОКС с държавна субсидия (чл. 91. (7) от ЗВО).

Медицински университет – Пловдив не осигурява специализирано преподаване за студенти със специфични потребности.

3. ДОКУМЕНТИ, СРОКОВЕ И ТАКСИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл. 7. Документи и такси се приемат онлайн през Интернет страницата на МУ – Пловдив - www.mu-plovdiv.bg, в определените срокове (Приложение № 3), спазвайки посочената процедура в сайта.

Прилаганите документи са сканирани копия на оригиналите, като файловете не трябва да са по-големи от 5 МБ и да са в един от следните формати: *GIF, JPEG PNG*.

Чл. 8. (1) Комплектът документи за кандидатстване задължително включва Диплома за средно образование – прикачва се сканиран оригинал на дипломата от двете страни.

(2) Лицата, които са завършили средно образование в чужбина, задължително представят:

- диплома за завършено средно образование в чужбина;
- документ за завършено средно образование, издаден от експертна комисия към Регионален инспекторат по образование (РИО).

(3) Лицата, кандидатстващи за специалността *Управление на здравните грижи*, ОКС *Бакалавър* задължително представят:

- диплома за средно образование;
- диплома за висше образование, професионално направление *Здравни грижи*.

(4) Лицата, кандидатстващи за специалността *Управление на здравните грижи*, ОКС *Магистър* задължително представят диплома за висше образование (ОКС *Бакалавър*) от направление *Здравни грижи* или направление *Обществено здраве*.

(5) Лицата, кандидатстващи за специалността *Медицинска речева и езикова патология*, ОКС *Магистър* задължително представят диплома за висше образование (ОКС *Магистър* или *Бакалавър*).

(6) Лицата, кандидатстващи за специалностите *Обществено здраве и здравен мениджмънт*; *Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве* (ОКС *Магистър*), задължително представят диплома за висше образование (ОКС *Бакалавър* или ОКС *Магистър*).

(7) Лицата, кандидатстващи за специалността *Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение* задължително представят една от следните дипломи за: ОКС *Професионален бакалавър*; Специалност *Рехабилитатор*; Професионална квалификация *Рехабилитатор*; ОКС *Специалист – Рехабилитатор* (за завършилите преди 2008 г.).

(8) Лицата, лауреати на Национална и/или Международна олимпиада (за учебната 2021/2022 г.) по биология и/или химия представят документ от МОН, удостоверяващ това обстоятелство.

(9) Лицата по чл. 68, ал. 3 от ЗВО (Приложение № 7):

- кръгли сираци (до навършване на 25-годишна възраст към датата на подаване на документите), представят: (а) смъртен акт на родителите – оригинал и копие; (б) удостоверение за наследници;
- отглеждани до пълнолетието си в *Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи* представят документ, удостоверяващ това обстоятелство;
- военноинвалиди и военнопострадали представят документ, удостоверяващ тези обстоятелства;

- с намалена работоспособност (70% и над 70%) представят решение на ТЕЛК;
- майки с три и повече деца представят актове за раждане на децата.

(10) Полусираци (до навършване на 25-годишна възраст към датата на подаване на документите), представят: (а) смъртен акт на родителя; (б) удостоверение за наследници.

(11) Технически грешки се отстраняват в рамките на периода на регистрация за участие в кандидатстудентската кампания.

(12) Не се приемат документи след изтичане на сроковете посочени в **Приложение № 3!**

Чл. 9. Сроковете за подаване на документите са посочени в **Приложение № 3.**

Чл. 10. Таксите за участие в курсове и конкурсните изпити се заплащат онлайн. Процесът на заплащане е част от онлайн регистрацията и започва, след като е попълнена регистрационната форма и са прикачени документите. Начините за електронно плащане през профила на кандидата са с: *Кредитни/Дебитни карти (Virtual POS), ePay или EasyPay.* За извършените плащания, в рамките от 1 до 3 работни дни, кандидатите получават на пощите си електронен финансов документ.

ВАЖНО!

Внесени такси за кандидат-студентски изпити не се възстановяват след приключване на срокове за регистрация в Приложение № 3!

От такса за явяване на кандидатстудентските изпити се освобождават:

- лица, отглеждани до пълнолетието си в *Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи;*
- кръгли сираци;
- лица с намалена работоспособност (70% и над 70%);
- военноинвалиди и военнопострадали
- майки с три и повече деца.

Полусираците заплащат 50% от таксата (ако не са навършили 25-годишна възраст към датата на подаване на документите).

Процедурата по онлайн подаване на документи приключва след получаване на разпечатка за допускане до изпит (с входящ номер, час и указания за мястото на изпита/изпитите). Липсата на разпечатка за явяване на изпити означава, че регистрацията на кандидата не е приключила.

Разпечатката, заедно с личната карта, е пропуск за допускане до конкурсния изпит.

Плащането на таксите за кандидатстване не е гаранция за приключила регистрация.

4. СЪСТЕЗАТЕЛНИ ИЗПИТИ

Чл. 11. (1) Кандидат-студентите полагат състезателните изпити (Приложение № 1) на книжовен български език.

(2) Конкурсните изпити са анонимни.

(3) Конкурсните изпитни са по програми, изготвени от Председателите на изпитните комисии и утвърдени от Академичния съвет на МУ – Пловдив.

(4) Кандидатите за: *Медицина, Дентална медицина, Фармация* полагат изпит по **БИОЛОГИЯ И ХИМИЯ** в един и същи ден, с обща продължителност 4 часа и без прекъсване.

(5) Кандидатите за: *Медицинска сестра, Акушерка, Лекарски асистент, Помощник-фармацевт, Медицински лаборант, Рентгенов лаборант, Рехабилитатор, Инспектор по общественото здраве, Инструктор диетично хранене, Медицинска козметика* полагат изпит по:

- етика – писмен изпит с продължителност 2 часа;

(6) Кандидатите за специалността *Зъботехник* полагат изпит по:

- етика – писмен изпит с продължителност 2 часа;
- скулптиране (продължителност 5 часа).

Забележка: Кандидатите за специалността *Зъботехник*, които са с намалена работоспособност 70% и над 70% (трайно nelечимо намаление на слуха на двете уши и възможност за слухопротезиране до 65 dB), не се явяват на изпит по етика. За балообразуване се използва дипломната оценка по *Етика и право* (от ДЗИ или от курса на обучение).

(7) Кандидатите за специалност *Управление на здравните грижи* (ОКС *Бакалавър*) полагат изпит по:

- социална медицина и здравен мениджмънт – писмен изпит (тест) с продължителност 2 часа.

(8) Кандидатите за специалност *Управление на здравните грижи* (ОКС *Магистър – 2 и 3 семестъра*); *Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение* (ОКС *Магистър*); *Обществено здраве и здравен мениджмънт* (ОКС *Магистър*); *Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве* (ОКС *Магистър*) полагат изпит по:

- социална медицина и здравен мениджмънт – писмен изпит (тест) и устно събеседване.

(9) Кандидатите, лауреати на национална и/или международна олимпиада по биология и/или химия от учебната 2021/2022 г. не полагат конкурсни изпити по съответната дисциплина.

При представяне на удостоверение от МОН на лауреатите на олимпиади се признава оценка отличен 6,00 за дисциплината, която е в съответствие с предмета на олимпиадата. Кандидат-студентите се явяват на останалите конкурсни изпити и участват в класирането по ред установен с този правилник.

(10) Всеки изпит се провежда съгласно методичните указания дадени след програмата за конкурсния изпит по дадената специалност.

5. ПРАВИЛА ЗА ЯВЯВАНЕ И ПОЛАГАНЕ НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ

Чл. 12. Правилата за явяване и полагане на изпит от кандидат-студента са изброени подробно в *Инструктаж за кандидат-студента* (Приложение № 5).

(1) Кандидат-студентът е длъжен предварително да се осведоми за мястото на провеждане на съответния изпит (сграда, етаж, зала), което е посочено в компютърната разпечатка или от специализираната страница в Интернет.

(2) В деня на изпита допускането в сградата става **срещу представяне на лична карта и разпечатка за явяване на съответния изпит.**

(3) Всички лични вещи и учебни материали, които могат да компрометират изпита, при влизане в изпитната зала се оставят на определените за целта места.

(4) След влизане в изпитната зала, кандидат-студентът представя личната си карта и компютърната разпечатка за съответния конкурсен изпит на Техническата комисия, от която получава необходимите инструкции и материали.

(5) При представяне на конкурсната работа, кандидат-студентът спазва определени изисквания (Приложение № 5), нарушаването на които води до прекъсване на изпита и/или анулиране на конкурсната работа.

(6) Писмените работи са анонимни. При опит за измама и при нарушаване на анонимността на писмената работа чрез мото, входящ номер, използването на пишешко средство различно от син химикал или други знаци писмената работа се анулира, за което се съставя протокол.

(7) Намирането в непосредствена близост до кандидат-студента или в изпитната сграда на каквито и да е лични електронни технически устройства, позволяващи приемане, излъчване и възпроизвеждане на сигнал, независимо дали са използвани или не, води до незабавно прекратяване на изпита. Опит за измама е и всяко действие на кандидат-студента по пренасяне на информация от предварително подготвени източници в писмената работа.

(8) При установен опит за измама от страна на кандидат-студента, квесторите съставят протокол за прекратяване участието на кандидата в кандидатстудентската кампания 2022 г.

***МУ – Пловдив си запазва правото на адекватно противодействие срещу опитите за измама на кандидатстудентските изпити и кон-
фискуване на средствата за преписване.***

6. ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА КОНКУРСНИТЕ РАБОТИ

Чл. 13. (1) Конкурсните работи се проверяват и оценяват съгласно изброените критерии в методичните указания/инструкции, дадени след програмата за съответния изпит.

(2) Знанията и уменията на кандидат-студентите се оценяват по шестобалната система.

(3) След оценяването на всяка писмена работа, арбитрите нанасят крайната оценка и се подписват.

(4) След обявяване на резултатите, кандидат-студентът може да направи **ЛИЧНО** (без придружител или упълномощено лице!) визуална **идентификация**

на писмената си работа, без записващи и копиращи средства, във време, обявено на сайта и на таблото в Университетския информационен център.

(5) При идентификацията **не се коментира** оценката на писмената работа и маркировките/бележките по нея от проверителите. Обсъжда се единствено съмнение за несъответствие в почерка.

(6) Жалби на кандидатите се адресират до Председателя на КСК. Приемат се в Деловодството на МУ – Пловдив в дните за идентификация (от 8 до 16 часа). Жалбоподателят получава писмен отговор до седем дни от датата на подаване на жалбата.

(7) Кандидат-студентите участват в класирането за места, утвърдени от държавата, само с резултатите от положените конкурсни изпити в МУ-Пловдив през 2022 г.

ВАЖНО!

Обявените оценки на писмените конкурсни работи са окончателни, не подлежат на преразглеждане и преоценяване, и са валидни за годината, в която са положени изпитите.

7. ОБРАЗУВАНЕ НА БАЛА И КЛАСИРАНЕ

Чл. 14. Съгласно Решение на Академичен съвет № 9/23.09.2021 г., съгласувано с МОН, между Медицинските университети и с Омбудсмана на Р България балообразуването в Медицински университет – Пловдив ще се прави по следния начин:

За специалностите **Медицина, Дентална медицина, Фармация** като сбор от оценките по:

- български език и литература от ДЗИ (при липса на ДЗИ – от дипломата за средно образование - виж Допълнителни разпоредби) и
- утроените оценки от конкурсните изпити по биология и химия.

Максимален бал 42.

Минимален бал за участие в класирането - 28.

За специалностите **Медицинска сестра, Акушерка, Лекарски асистент, Рентгенов лаборант, Рехабилитатор, Помощник фармацевт, Медицински лаборант, и Инструктор диетично хранене, Инспектор по общественото здраве, Медицинска козметика** като сбор от оценките по:

- български език и литература от ДЗИ (при липса на ДЗИ – от дипломата за средно образование) и
- утроената оценка от конкурсния изпит по етика.

Максимален бал 24.

За специалността **Зъботехник**, като сбор от оценките по:

- български език и литература от ДЗИ (при липса на ДЗИ – от дипломата за средно образование);
- конкурсен изпит по етика и
- утроената оценка от конкурсния изпит по скулптиране.

Максимален бал 30.

За специалността **Управление на здравните грижи** балът се образува като сбор от:

- утроената оценка от състезателния изпит и
- оценката от държавните изпити в дипломата за висше образование (Професионален бакалавър, специалист по..., полувисше).

Максимален бал 24.

Чл. 15. (1) Класирането за всички специалности от ОКС Магистър, Бакалавър, Професионален бакалавър (без специалността УЗГ, ОКС „Бакалавър“) се извършва за съответната категория (жени : мъже) **ПО ПЪРВАТА ЖЕЛАНА СПЕЦИАЛНОСТ, посочена в състезателния картон и по низходящ бал.**

***Пример:** Кандидат-студент, посочил Дентална медицина като първа специалност се класира преди кандидат, посочил Дентална медицина като втора, трета и т.н. желана специалност, независимо от това, че балът на втория кандидат е по-висок от бала на първия.*

Горният принцип се запазва и при следващите (след първото) класирания – С ПРИОРИТЕТ ПО ПЪРВАТА ЖЕЛАНА СПЕЦИАЛНОСТ.

(2) При недостиг на кандидат-студенти с бал над минималния праг за съответната категория и специалност, класирането се извършва по втората, третата и т.н. желана специалност, посочени в състезателния картон и по низходящ бал.

Чл. 16. Кандидат-студент, който е класиран (без значение по кое желание), но не се е записал в обявения срок, **отпада** от следващите класирания.

Чл. 17. При класиране и **записване не по първо желание**, кандидат-студентът има право да подаде **Декларация**, че не желае да участва в следващото класиране. **При липса на декларация** кандидатът продължава автоматично да участва в следващите класации за специалностите, посочени в състезателния картон.

Чл. 18. След обявяване на резултатите от **третото класиране**, не класираните се кандидат-студенти (ОКС *Магистър, Бакалавър, Професионален бакалавър*) подават **онлайн** електронно заявление (по образец и указание) за участие в последващи класирания, ако има незаети места.

Успешно регистриралите се кандидат-студенти за участие след трето класиране, задължително получават електронно потвърждение на заявката си.

Неподалите заявление кандидат-студенти не участват в последващи класирания за попълване на незаетите места за съответните специалности.

Чл. 19. Класиранията продължават до попълване на всички места при условията на Чл. 15, 16, 17 и 18.

Чл. 20. (1) Кандидат-студентите за ОКС *Бакалавър*, специалност *Управление на здравните грижи* се класират **по бал**.

(2) Кандидат-студенти за ОКС *Магистър*, специалност *Медицинска речева и езикова патология* (2 и 4 семестъра) се класират **по среден успех от държавните изпити** в дипломата за висше образование.

(3) Кандидат-студенти за ОКС *Магистър*, специалност *Управление на здравните грижи* (2 и 3 семестъра); *Обществено здраве и здравен мениджмънт*; *Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве*; *Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение* се класират **по бал**. Класирането се прави **отделно** от класирането за другите специалности в редовната КСК.

Чл. 21. (1) Резултатите от първото класиране по чл. 15 и чл. 20, ал. (1) се обявяват не по-късно от 12.07.2022 г.

(2) Резултатите от първото класиране по чл. 20, (2) се обявяват на 2.11.2022 г.

Резултатите и класиранията се обявяват в web-сайта на МУ – Пловдив: <http://mu-plovdiv.bg/> и пред Университетския информационен център (бул. Васил Априлов 15а).

Кандидат-студентите се информират сами за резултатите от всички класирания през профилите си.

Класираните кандидат-студенти се записват и заплащат семестриалните такси онлайн през профилите си, като спазват определените срокове и инструкции.

8. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА БАЛООБРАЗУВАНЕ И ПРИЕМ

1. Лауреати на национални и международни олимпиади са лица, които са получили оценка отличен 6,00 на националните олимпиади или са носители на златен, сребърен или бронзов медал от международни олимпиади.

2. Кандидат-студентите удостоверяват статута си на лауреати на национални и международни олимпиади с документ, издаден от Министерството на образованието и науката, който представят заедно с документите по чл. 8.

3. Когато в дипломата за средно образование няма оценка по учебен предмет, която участва в образуването на състезателния бал, лицето може да валидира компетентности по този учебен предмет в съответствие с чл. 166, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование и при условията и по реда на Наредба № 11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

4. В случаите по т. 3 в образуването на състезателния бал участва оценката по съответния учебен предмет от документа по чл. 168, ал. 1, т. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование.

5. Когато в образуването на състезателния бал участва оценката по учебния предмет **български език и литература**, но в дипломата за средно образование на лицето такава не е вписана, вместо нея за балообразуваща се взема оценката от успешно положен тест по български език, като минималното ниво от теста не може да е по-ниско от В2.

6. Оценката по т. 5 е от успешно положен тест, одитиран от европейска езикова организация - партньор на Съвета на Европа, и се приравнява към „отличен“ (6,00).

7. За кандидат-студенти, които през последните години на обучението си са били ученици в чуждестранни училища **не по-малко от 3 години**, когато в образуването на състезателния бал участва оценката по държавен зрелостен изпит по **български език и литература**, но в дипломата за средно образование на лицето такава не е вписана, вместо нея за балообразуваща се взема средно-аритметичната оценка от зрелостния изпит по съответния чужд език, изучаван в държавата, и оценката по т. 6.

8. Когато в дипломата за средно образование са вписани две оценки по балообразуващия учебен предмет, като едната от тях е от държавния зрелостен изпит, а другата - от курса на обучение, за балообразуваща оценка се счита оценката от държавния зрелостен изпит. **Оценки от ЗИП и СИП не са балообразуващи.**

9. При образуването на състезателния бал на кандидат-студенти, чиято диплома за средно образование е издадена преди въвеждането на държавни зрелостни изпити и нямат оценка от държавен зрелостен изпит по български език и литература, за балообразуваща се взема оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

10. Кандидат-студентите, представили документи с невярно съдържание, попълнили неверни данни в кандидат-студентските документи с цел да заблудят приемната комисия и Ръководството на Университета, се отстраняват от участие в конкурса. Ако нарушението се открие след приемането, студентът се отстранява независимо от курса на обучение и се уведомяват съответните органи за търсене на наказателна отговорност.

11. Кандидат-студентите с намалена работоспособност от 70% до 90%, военноинвалиди, кръгли сираци, майки с 3 и повече деца могат да бъдат приети при облекчени условия. Те участват в общото класиране или се състезават помежду си за класиране (без категория мъж : жена). За същите, МУ – Пловдив определя 1 място за *Медицина*, 1 за *Дентална медицина*, 1 за *Фармация*, 1 за *Медицинска сестра*, 1 за *Акушерка*, 1 за *Управление на здравните грижи (ОКС Бакалавър)* и по 1 за всяка специалност в *Медицински колеж* (в рамките на отпуснатите бройки с финансиране от Държавния бюджет).

12. Близнаци, успешно издържали конкурсните изпити, които са кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление, и единият от тях е приет, другият близък може да бъде записан в същото професионално направление и в същата специалност над държавния план-прием.

13. Кандидат-студенти класирани с еднакъв бал на последното класиране се приемат над държавния план-прием.

Всички непредвидени и нерешени от Правилника случаи се решават от Ректора на МУ-Пловдив след доклад на Председателя на Централната комисия на КСК.

9. ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ

Чл. 22. Класираните студенти в МУ – Пловдив **ЛИЧНО** се записват в обявените срокове със Заповед на Ректора.

Чл. 23. Кандидат-студент, който е класиран, но **НЕ** се е записал в обявения срок, **отпада от КСК 2022 г.**

Записаните студенти нямат право на прекъсване на обучението през първия семестър на учебната 2022/2023 г.

Чл. 24. През първата седмица на м. септември, по график обявен след четвърто класиране, записаните студенти лично представят следните документи в Учебните отдели:

- Лична карта.
- Диплома – оригинал и копие за завършено средно образование. За специалността *Управление на здравните грижи* – две оригинални дипломи и копия – за средно и за професионално образование.
- Медицинско удостоверение, издадено от личния лекар.
- Снимки – 4 броя, формат 4/5 см.

Адресите на Учебните отдели са:

- *Медицина* – в Университетски информационен център, 2 етаж, бул. В. Априлов 15а;
- *Фармация* – във Фармацевтичен факултет, 2 етаж, бул. В. Априлов 15а;
- *Дентална медицина* – във Факултет по дентална медицина, бул. Хр. Ботев 3;
- *Медицинска сестра, Акушерка, Лекарски асистент, Управление на здравните грижи, Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение, Обществено здраве и здравен мениджмънт, Управление на медико-социалните дейности и общественото здраве* – във Факултета по обществено здраве, бул. В. Априлов 15 а.
 - *Помощник фармацевт, Медицински лаборант, Рентгенов лаборант, Рехабилитатор, Инспектор по обществено здраве, Зъботехник, Инструктор диетично хранене, Медицинска козметика* – в Медицински колеж, ул. Братя Бъкстон 120.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

СПЕЦИАЛНОСТИ В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Прием с финансиране от Държавния бюджет

Специалност	Място на обучение	Образователно-квалификационна степен (ОКС)	Изпит	Изпитна дата
Медицина	Пловдив	Магистър	Биология и Химия	01.07.2022
Дентална медицина				
Фармация				
Медицинска сестра	Пловдив	Бакалавър	Етика	05.07.2022
Акушерка				
Лекарски асистент				
Управление на здравните грижи	Пловдив	Бакалавър (5 семестъра редовно обучение)	Социална медицина и здравен мениджмънт	06.07.2022
Рехабилитатор	Пловдив	Професионален бакалавър	Етика	05.07.2022
Помощник фармацевт				
Медицински лаборант				
Рентгенов лаборант				
Инспектор по обществено здраве				
Инструктор диетично хранене				
Медицинска козметика				
Зъботехник			Етика	05.07.2022
	Скулптиране	07.07.2022		

Прием срещу заплащане

Специалност	Образователно-квалификационна степен (ОКС)	Изпит	Изпитна дата
Управление на здравните грижи	Магистър (2 и 3 семестъра задочно)	Социална медицина и здравен мениджмънт	25.10.2022
Обществено здраве и здравен мениджмънт	Магистър (2 семестъра задочно)		
Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве	Магистър (3 семестъра задочно)		
Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение	Магистър (4 семестъра задочно)		

ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ В МУ – ПЛОВДИВ

Медицинският университет – Пловдив е създаден през 1945 г. Той включва: Факултет по медицина, Факултет по дентална медицина, Факултет по фармация, Факултет по обществено здраве, Медицински колеж, Департамент за езиково и специализирано обучение.

- **МЕДИЦИНА**

Обучението по специалността **Медицина** продължава **шест** години. То включва обучение по предклинични и клинични дисциплини и едногодишен лекарски стаж. Основните и специалните медицински дисциплини се изучават в логическа последователност и взаимовръзка. Успешно дипломираните студенти придобиват образователно-квалификационна степен ОКС *Магистър* и професионална квалификация *Лекар*. Формата на обучение е **редовна**; приемни изпити биология и химия.

- **ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА**

Обучението по специалността **Дентална медицина** продължава **пет години и половина** (10 семестъра предклинично и клинично специализирано обучение и 9 месеца преддипломен стаж). Обучението се провежда според съвременните изисквания, като съчетава общомедицински и специални дентални дисциплини. Обучението чрез фантоми в предклиничните и работата с пациенти в клиничните дисциплини позволява ефективна практическа подготовка в самостоятелната работа на студентите по дентална медицина. Издържалите успешно държавните изпити получават ОКС *Магистър* и професионална квалификация *Лекар по дентална медицина*. Формата на обучение е **редовна**; приемни изпити биология и химия.

- **ФАРМАЦИЯ**

Обучението по специалността **Фармация** продължава **пет** години (9 семестъра теоретическа и практическа подготовка с цел усвояване на знания и умения за фармацевтичната професия и 6 месеца преддипломен стаж). Издържалите успешно държавните изпити получават ОКС *Магистър* и професионална квалификация *Фармацевт*. Формата на обучение е **редовна**; приемни изпити биология и химия.

- **МЕДИЦИНСКА РЕЧЕВА И ЕЗИКОВА ПАТОЛОГИЯ**

Специалността **Медицинска речева и езикова патология** (МРЕП) е нова научно-базирана магистърска програма. Тя е първа по рода си в България и Източна Европа. Има за цел да обучава висококвалифицирани специалисти – речеви и езикови патолози за работа с пациенти с различни комуникативни нарушения основно в доболничната, болнична и извънболнична система, както и в частния сектор.

Магистърската програма е предназначена за две групи потенциални кандидат-студенти:

- За дипломирани специалисти с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър в професионално направление 7.4. Обществено здраве – Логопедия, като обучението е с продължителност **два семестъра**.

Изисквания за кандидатстване: диплома за завършено висше образование;

- За дипломирани неспециалисти с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър в други професионални направления от област 7. Здравеопазване и спорт като 7.1. Медицина, 7.2. Стоматология, 7.3. Фармация, 7.4. Обществено здраве, 7.5. Здравни грижи, както и от професионални направления като 3.2. Психология, 3.4. Социални дейности, 1.2. Педагогика и др. - с продължителност **четири семестъра**.

Изисквания за кандидатстване: диплома за завършено висше образование.

Магистърската програма представлява интеграция на научно-базирано академично и клинично знание и формира специфични клинични умения, които студентите ще развият основно върху комуникативни нарушения, които се срещат при пациенти с различни заболявания като предоставя възможност речевата и езикова топка да се изучават от позиция на заболявания, причини, клинични симптоми, и патофизиология като се използват модели и средства, разработени в медицинските науки.

Завършването на магистърската програма покрива международните стандарти за обучение на специалисти в тази нова област на речевата и езикова патология. Специализиращата подготовка предполага формиране на знания и професионални компетенции за следните комуникативни нарушения, които попадат в обхвата на медицинската речева и езикова патология:

- гласови нарушения
- плавностни нарушения
- неврокогнитивни комуникативни нарушения
- неврологично-базирани комуникативни нарушения (афазии, дизартрии)
- комуникативни нарушения вследствие увреди на орофациалния апарат
- речеви моторни нарушения и др.

Дипломираните медицински речеви и езикови патолози могат да работят в следните държавни и частни институции: болници, медицински центрове, рехабилитационни центрове, социална и образователна мрежа. Могат да упражняват и частна практика.

Програмата включва партньорство с три американски университета: Michigan State University, East Carolina University и Southern University of California - LA, които осигуряват чуждестранни гост-преподаватели по речева и езикова патология в рамките на международни програми като Фулбрайт и Еразъм+. Допълнително студентите ще имат възможност да специализират 1 семестър в тези университети, както и в Европейски университети като Gent University, Белгия; Karolinska Institute, Стокхолм, Швеция; UPSAALA University, Швеция; Melipol University, Istanbul, Турция; Университет Катовице, Полша и др.

- **УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ**

Обучението по специалността **Управление на здравните грижи** е от 1997 година и се провежда във Факултета по обществено здраве. Подготовката на студентите е в съответствие с Наредбата за Единни държавни изисквания (ЕДИ) на МОН за придобиване на висше медицинско образование по специалността **Управление на здравните грижи с професионална квалификация Ръководител на здравните грижи и Преподавател по практика**. Формите на обучение са редовна и задочна.

- ОКС **Бакалавър**, специалност **Управление на здравните грижи** от професионално направление Обществено здраве (Чл. 3 (4) от Наредба за ЕДИ, ДВ бр. 70/29.08.2006 г., изм. и доп., бр. 87 от 07.10.2008 г.). Могат да кандидатстват лица след придобита специалност от професионално направление **Здравни грижи с ОКС "специалист по ..."**. Изпитът е писмен (тест) социална медицина и здравен мениджмънт. Формата на обучение е **редовна и задочна**. Обучението е с продължителност **5 семестъра**, или **две и половина учебни години**.

След завършване на образованието си, бакалаврите по „Управление на здравните грижи“ ще могат да намерят успешна реализация и бъдещо професионално развитие в различни лечебни заведения и учреждения (болници, ДКЦ, ЗОК, дружества за медицинско застраховане и др.) като старши и главни медицински сестри; специалисти в отделите по здравен мениджмънт; специалисти в здравно-осигурителни и застрахователни организации; органите на държавното управление и др. и като преподаватели по практика на студентите по специалностите от направление „Здравни грижи“.

Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ да продължат обучението си в ОКС „Магистър“.

- ОКС **Магистър**, специалност **Управление на здравните грижи**, професионално направление Обществено здраве (Чл. 3.(1) от Наредба за ЕДИ, ДВ бр. 70/29.08.2006 г. изм. и доп., бр. 87 от 07.10.2008 г.). Могат да кандидатстват лица след придобита ОКС **Бакалавър** по същата специалност или приравнените на нея по наредбата. Изпитът е писмен и устен по социална медицина и здравен мениджмънт. Формата на обучение е **задочна** с продължителност **два семестъра**.

По време на обучението си студентите в магистърската програма по „Управление на здравните грижи“ профилират и задълбочават теоретичните си познания и практически умения по управление на здравните грижи. Тези знания и умения ще им позволят да работят самостоятелно или в екип в различни области на здравното управление – болници, болнични отделения, диагностично-консултативни и медицински центрове, медико-диагностични лаборатории, практики за първична медицинска помощ, хосписи и др., за които се изисква образователно-квалификационна степен „магистър“ (главни медицински сестри, старши медицински сестри, мениджъри на болнични отделения, експерти по управление на човешките ресурси в здравеопазването, експерти в агенции по оценяване и акредитация, по стандартизация и контрол на качеството и др.)

Педагогическата квалификация на магистрите по „Управление на здравните грижи“, придобита по време на курса на обучение, дава възможност на дипломиралите се да работят като преподаватели на студентите по специалностите от направление „Здравни грижи“ - медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, зъботехник, рентгенов лаборант и др., осигурявайки съвременно ниво на обучение.

- ОКС **Магистър**, специалност **Управление на здравните грижи** от професионално направление Обществено здраве (Чл. 3(2) и (3) от Наредба за ЕДИ, ДВ бр. 70/29.08.2006г., изм. и доп., бр. 87 от 07.10.2008 г.). Могат да кандидатстват лица след придобита специалност **Медицинска сестра** или **Акушерка** (ОКС **Бакалавър**), както и приравнените на тях по реда на § 17, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 85 от 2005 г.), а също и след придобита специалност от професионално направление Здравни грижи на ОКС **Специалист по ...** и една от специалностите: **Социални дейности; Социална педагогика; Социален мениджмънт или Здравен мениджмънт**. Конкурсният изпит е писмен (тест) и устен по социална медицина и здравен мениджмънт. Формата на обучение е **задочно** с продължителност **три семестъра**.

По време на обучението си студентите в магистърската програма по „Управление на здравните грижи“ профилират и задълбочават теоретичните си познания и практически умения по управление на здравните грижи. Тези знания и умения ще им позволят да работят самостоятелно или в екип в различни области на здравното управление – болници, болнични отделения, диагностично-консултативни и медицински центрове, медико-диагностични лаборатории, практики за първична медицинска помощ, хосписи и др., за които се изисква образователно-квалификационна степен „**магистър**“ (главни медицински сестри, старши медицински сестри, мениджъри на болнични отделения, експерти по управление на човешките ресурси в здравеопазването, експерти в агенции по оценяване и акредитация, по стандартизация и контрол на качеството и др.

Педагогическата квалификация на магистрите по „Управление на здравните грижи“, придобита по време на курса на обучение, дава възможност на дипломиралите се да работят като преподаватели на студентите по специалностите от направление „Здравни грижи“ - медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, зъботехник, рентгенов лаборант и др., осигурявайки съвременно ниво на обучение.

• **ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ**

Обучението по специалността **Обществено здраве и здравен мениджмънт** (ОКС **Магистър**), е **задочно** с продължителност **два семестъра**. Могат да кандидатстват завършилите медицина, дентална медицина, фармация, икономика, право и др. (придобили бакалавърска или друга магистърска степен). Изпитът е писмен (тест) с устно събеседване по социална медицина и здравен мениджмънт. Обучението цели да запознае студентите с управлението на здравните дейности, тяхното координиране, интегриране и оценка.

В учебните програми са заложили анализ на съвременните проблеми в системата на здравеопазване и управление на здравните дейности, ролята на здравния мениджър в процеса на здравните дейности, въвеждане в мениджмънта на качеството в здравеопазването. Оформяне на нов стил на управлен-

ческо мислене, запознаване и усвояване на основните стъпки и елементи на вземане на управленско решение.

Завършилите, освен като управители на лечебни заведения, могат да заемат ръководни длъжности в структури и отдели на Министерството на здравеопазването, Медицински университети и колежи, Регионални здравни инспекции, Националната здравноосигурителна каса и РЗОК по места, в различни типове болнични лечебни заведения, диагностично-консултативни центрове и други структури, съгласно закона за лечебните заведения.

• **МЕНИДЖМЪНТ НА МЕДИКО-СОЦИАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ И ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ**

Обучението по специалността *Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве (ОКС Магистър)*, професионално направление Обществено здраве напълно съответства на мисията на МУ – Пловдив за подготовка на високо квалифицирани кадри в управлението на здравните и социални грижи, с оглед максималното задоволяване на потребностите на гражданите и оптимизиране на качествените и количествени аспекти на тяхното здраве. За специалността *“Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве” (ОКС Магистър)*, могат да кандидатстват завършилите висше образование (ОКС *Бакалавър* или *Магистър*) по социални дейности и социална педагогика, управление на здравните грижи, както и с различно образование от социалната област (педагози, икономисти и др.).

Формата на обучение е **задочна** с продължителност **три семестъра**. Изпитът е писмен (тест) с устно събеседване по социална медицина и здравен мениджмънт.

Завършилите могат да заемат управленски длъжности в социалната и здравната сфера, Регионална дирекция „Социално подпомагане“, да бъдат ръководители на медико-социални заведения, директори на детски ясли, заведения в общността, както и на специализирани институции за предоставяне на социални услуги, медико-социални дейности и др.

• **РЕХАБИЛИТАЦИЯ, УЕЛНЕС, СПА И БАЛНЕОЛЕЧЕНИЕ**

Обучението по специалността *Рехабилитация, уелнес, спа и балнеолечение (ОКС Магистър)* е **задочно**, със срок от **две години (4 семестъра)** и с прием от учебната 2016/2017 г. Кандидат-студентите полагат изпит – писмен (тест) и устен по социална медицина и здравен мениджмънт.

Обучението се извършва по съвременни учебни планове и програми, отговарящи на нормативните изисквания на Закона за висшето образование, Наредбата за магистратурите и на ЕДИ, при отлични материални условия и от квалифицирани преподаватели в областите на учебните дисциплини. Съобразено е с опита на редица Европейски страни, както и на медицинските университети, подготвящи такъв вид специалисти в България.

Завършилите придобиват специфични професионални умения, насочени към формиране на компетенции за поддържане на здравето, осъществяване на промоция и профилактика, възстановяване на нарушените функции и преодоляване на последиците от различни заболявания и нарушения, както и реадaptацията на болния човек.

- **МЕДИЦИНСКА СЕСТРА**

Специалността *Медицинска сестра (ОКС Бакалавър)* е открита през 1942 г. Обучението на студентите се провежда във Факултета по обществено здраве, съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейски и световни стандарти. Продължителността на обучението е **четири години (6 семестъра теоретична подготовка и учебна практика и 2 семестъра преддипломен стаж)**. Обучението е в **редовна форма**.

По време на подготовката си студентите получават необходимите знания и умения за прилагане на качествени сестрински грижи, свързани с: промоция на здравето; профилактика и лечение на заболяванията в болничната и извънболничната помощ; детски заведения за отглеждане и възпитание; училищни кабинети; старчески домове и други социални заведения.

Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ с професионална квалификация „*Медицинска сестра*“ да продължат обучението си в ОКС „*Магистър*“ в магистърските програми на Факултета по обществено здраве.

- **АКУШЕРКА**

Специалността „*Акушерка*“ (*ОКС Бакалавър*) е открита през 1945 г. Обучението на студентите се провежда във Факултета по обществено здраве съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейски и световни стандарти. Продължителността на обучението е **четири години (6 семестъра теоретична подготовка и учебна практика, и 2 семестъра преддипломен стаж)**. Обучението е в **редовна форма**.

Основната задача на специалността е формиране на знания, умения и навици в областта на първичната профилактика, общите и специалните акушерски грижи за бременни, раждащи, родилки, новородени, жените с гинекологични заболявания; семейното планиране.

Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен „*Бакалавър*“ с професионална квалификация „*Акушерка*“ да продължат обучението си в ОКС „*Магистър*“ в магистърските програми на Факултета по обществено здраве.

- **ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТ**

В специалността „*Лекарски асистент*“ (*ОКС Бакалавър*) продължителността на обучението е **четири години (6 семестъра теоретична подготовка и учебна практика и 2 семестъра преддипломен стаж)**. Обучението е в редовна форма и се провежда във Факултета по обществено здраве, съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейски и световни стандарти.

Подготвените специалисти могат да извършат самостоятелно или в екип, под ръководството на лекар, квалифицирана и компетентна медицинска помощ при всякакви условия. За изпълнение на многостранните и отговорни задачи лекарският асистент притежава солидни знания относно профилактиката, диагностиката, лечението и рехабилитацията на различните заболявания. Извършва превантивна дейност, свързана със социално значимите заболявания.

Лекарският асистент може да се реализира: в лечебни и здравни заведения от националната система на здравеопазването, включително в многопрофилни и специализирани болници за активно лечение, в болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация; ЦСМП и НМП като помощник на лекаря в състав на спешния екип или като самостоятелен екип; индивидуални и/или групови практики за първична медицинска помощ, съгласно Закона за лечебните заведения; медицински кабинети към производствени предприятия и други стопански обекти, хотели, ведомствени почивни станции, детски ученически лагери и други туристически обекти; здравни кабинети към: детски и учебни заведения, домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи към Министерството на образованието и науката; специализирани институции за предоставяне на социални услуги - домове за деца и младежи с увреждания, домове за възрастни хора с увреждания, социални учебно-професионални заведения, домове за стари хора, приюти и домове за временно настаняване; домовете за медико-социални грижи; диспансери и хосписи; в „Гражданска защита“ и всички структури, свързани с аварийно-спасителни дейности при бедствия, аварии и катастрофи; медицински екипи при спортни мероприятия; служби по трудова медицина; Българския червен кръст и други неправителствени организации; Медицински висши учебни заведения и Факултети по Обществено здраве и здравни грижи.

Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ с професионална квалификация „Лекарски асистент“ да продължат обучението си в ОКС „Магистър“ в магистърските програми на Факултета по обществено здраве.

В Медицинския колеж се подготвят студенти за придобиване на ОКС *Професионален бакалавър* по:

- **ПОМОЩНИК ФАРМАЦЕВТ**

Специалността **Помощник фармацевт** е разкрита през 1961 г. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). Помощник-фармацевтът е специалист, който участва активно в лекарствоснабдяването и лекарстворазпространението. Специалистите, които се подготвят, съхраняват, отпускат лекарствени форми, билкови смеси, козметични средства, диетични продукти, санитарно-хигиенни материали. Те се реализират в аптеки, аптечни складове, галеново-фасовъчни лаборатории, фармацевтично производство, дрогерии и санитарни магазини.

- **МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ**

Специалността **Медицински лаборант**. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). Подготвят се кадри с многопрофилна квалификация за реализация в клинични, микробиологични, хистологични, паразитологични, както и за други специализирани лаборатории.

- **РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ**

Специалността **Рентгенов лаборант** е създадена през 1972 г. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). Подготвят се рентгенови лаборанти с необходимите познания по медицински, физико-технически, радиологични, социално-хуманитарни и други науки. Кадрите получават възможност да изпълняват дейности в образната диагностика, нуклеарната медицина, лъчелечението и други области с приложение на източници на йонизиращи лъчения, като подпомагат диагностичния и лечебния процес.

- **РЕХАБИЛИТАТОР**

Специалността **Рехабилитатор** е създадена през 1973 г. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). Подготвят се медицински специалисти, които владеят и прилагат естествените и преформираниите физикални фактори в областите: кинезитерапия, светлолечение, електролечение, балнеотерапия, климатолечение. Участват в комплексната профилактика, лечение и рехабилитация при всички видове заболявания, а също в мероприятия насочени към укрепването на здравето и рекреацията. Завършилите специалисти се реализират в отделения по: физикална терапия и рехабилитация, болници за активно лечение, ДКЦ, хосписи, социални домове, дом *Майка и дете*, спортни центрове, фитнес зали и клубове.

- **ЗЪБОТЕХНИК**

Специалността **Зъботехник** е разкрита през 1974 година. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). Завършилите специалността се реализират професионално в самостоятелни медико-технически лаборатории, в които изпълняват планирани от лекарите по дентална медицина зъбопротезни конструкции, ортодонтски апарати. Задачите на зъботехника се определят от многообразието на изработваните протезни конструкции и апарати.

- **ИНСПЕКТОР ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ**

Специалността **Инспектор по обществено здраве** е създадена през 2000 година. Срокът на обучение е **три** години (6 семестъра). В нея се подготвят инспектори по обществено здраве с необходимите познания по специални, медико-биологични, хуманитарни, социални и други науки, даващи им възможност да осъществяват профилактика и здравен контрол в областта на комуналната хигиена, хигиената на труда, хигиената на храненето, хигиената на детско-юношеската възраст, епидемиологията. Завършилите се реализират във всички отделения на Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, службите по трудова медицина, комисиите по екология.

- **ИНСТРУКТОР ДИЕТИЧНО ХРАНЕНЕ**

Специалността **Инструктор диетично хранене** е създадена през 2015 година. Обучението се провежда в редовна форма и продължава **три** години (шест семестъра). Специалността подготвя инструктори по диетично хранене,

притежаващи необходимите общи и специализирани медицински знания за храненето като биологичен и социален процес, за храните като елемент на околната среда.

- **МЕДИЦИНСКА КОЗМЕТИКА**

Специалността **Медицинска козметика** е създадена през 2015 г. Срокът на обучение е **три** години (шест семестъра). Завършилите специалността притежават професионални умения, даващи им възможност да изпълняват различни дейности за поддържане на здравето на кожата, подбора на необходимите медико-профилактични, физиотерапевтични и лечебни процедури, които да подобряват и забавят възрастовите промени и коригират кожните несъвършенства.

Завършилите Медицинския колеж имат възможност да продължат образованието си за придобиване на ОКС *Бакалавър* и *Магистър* в професионалното направление *Здравни грижи* и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ

ОНЛАЙН ПРИЕМ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ОКС МАГИСТЪР, БАКАЛАВЪР ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР, СЛЕД ЗАВЪРШЕНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, ЗА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ:

от 06 юни 2022 г. до 27 юни 2022 г. включително.

ОНЛАЙН ПРИЕМ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ОКС МАГИСТЪР, СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, ЗА РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ:

от 06 юни 2022 г. до 27 юни 2022 г. включително.

ОНЛАЙН ПРИЕМ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ОКС МАГИСТЪР, СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, ЗА ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ:

от 10 октомври 2022 г. до 19 октомври 2022 г. включително

Извън обявените срокове не се приемат заявления за явяване на кандидат-студентски изпити!

Документи за явяване на кандидатстудентски изпити не се приемат на място!

**ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
КАНДИДАТСТУДЕНТСКИТЕ ИЗПИТИ**

**I. За специалностите *Медицина, Дентална медицина, Фармация*
Биология и Химия – 01 юли 2022 г.**

**II. За специалностите *Акушерка, Медицинска сестра, Лекарски асистент*
и специалностите в **Медицинския колеж** (*Помощник фармацевт, Медицински лаборант, Рентгенов лаборант, Рехабилитатор, Инспектор по обществено здраве, Зъботехник, Инструктор диетично хранене и Медицинска козметика*)**

Етика – 05 юли 2022 г.

III. За специалността *Зъботехник*

Скулптиране – 07 юли 2022 г.

IV. За специалността *Управление на здравните грижи: ОКС Бакалавър* (5 семестъра, редовно обучение) с финансиране от държавния бюджет

Социална медицина и здравен мениджмънт – 06 юли 2022 г.

V. За специалности с *ОКС Магистър, след завършено висше образование, задочно обучение, платено обучение*

Социална медицина и здравен мениджмънт – 25 октомври 2022 г.

ИНСТРУКТАЖ ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТА

- кандидат-студентите се явят за присъствено провеждане на изпитите с предварително осигурени лични предпазни средства - маски (задължителни) и шлем и/или ръкавици (по желание);
- Медицински университет - Пловдив запазва правото си да въвежда допълнителни изисквания за провеждане на кандидатстудентските изпити с цел осигуряване на тяхното безопасно протичане;
- допускането в сградата за изпит се извършва в часа, посочен в разпечатката за допускане до изпит;
- кандидат-студентите заемат изпитните места по ред посочен от квесторите в злата;
- на всички кандидатстудентски изпити се пише само със син химикал;
- трите имена и входящият номер трябва да фигурират единствено в контролния фиш, поставен в малкия плик;
- сгрешени дума, текст, фигура се поставят в средни/квадратни скоби []; не се задраскват;
- **въпроси от тестовите по биология и химия**, изискващ маркиране на отговор с кръстче „х“, не носи точки, ако освен него има и друг отговор на същия въпрос, който е задраскан или ограден с [] (проверяват се единствено отговорите в таблицата; отбелязаните отговори под самите въпроси не се преглеждат и оценяват);
- пропуснат текст се дописва, без да се маркира вмъкването му с цифра, стрелка или друг знак;
- конкурсната работа на кандидат-студента се анулира при нарушена анонимност: написано име, входящ номер, мото, текст в карето за проверяващите, текст извън тематиката на изпита, използването на пишешко средство различно от син химикал и др. или при намерени материали/устройства, изброени в Раздел 5 от Справочника. **При анулиране, участието на кандидата в КСК – 2022 се прекратява;**
- кандидат-студентът няма право да напуска изпитната зала през първите два часа от изпит;
- указания за начина на провеждане на съответния изпит се дават от техническата комисия, след заемане на местата в изпитните зали.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6

КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ИЗПИТИ ПО *БИОЛОГИЯ И ХИМИЯ* ПРЕЗ 2022 Г.
ЗА МЕДИЦИНСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ В БЪЛГАРИЯ

БИОЛОГИЯ	ХИМИЯ
МУ – Пловдив	
01.07.2022	
МУ – София	
02.07.2022	03.07.2022
МУ – Плевен	
05.07.2022	
МУ – Варна	
30.06.2022	
ТУ – Ст. Загора	
28.06.2022	29.06.2022

ИЗВАДКИ ОТ:

- **ЗАКОН ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ;**
- **НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА СТУДЕНТИ ВЪВ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА НА Р БЪЛГАРИЯ**

ЗАКОН ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 9. (3) Министерският съвет:

5. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 48 от 2004 г.) утвърждава държавни изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационни степени и по специалностите от регулираните професии, както и държавни изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение;

6. (изм. - ДВ, бр. 60 от 1999 г., в сила от 02.07.1999 г., изм. - ДВ, бр. 113 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 48 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) утвърждава ежегодно до 30 април:

а) (изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) по предложение на министъра на образованието и науката общият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им, по професионални направления и по специалности от регулираните професии, както и разпределението му по държавни висши училища в съответствие с ал. 4;

б) (нова - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) по предложение на министъра на образованието и науката въз основа на предложенията на държавните висши училища броя на приеманите за обучение срещу заплащане студенти в тях, с изключение на приеманите по реда на чл. 21, ал. 2 и 3, в съответствие с капацитета на висшето училище, на професионалните направления и на специалностите от регулираните професии в него;

в) (изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., предишна б. „б“ - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.)

г) (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г., в сила от 13.08.2010 г., изм. - ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., предишна б. „в“ - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) броя на докторантите в организациите по чл. 47, ал. 1, въз основа на който се определят средствата за издръжка на обучението, с изключение на приеманите по реда на чл. 21, ал. 5;

.....

Чл. 21. (2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2010 г., прилага се за учебните 2010/2011 г., 2011/2012 г. и 2012/2013 г. (*), изм. - ДВ, бр. 61 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г., прилага се и за учебната 2013/2014 г. - ДВ, бр. 63 от 2013 г., в сила от 16.07.2013 г., прилага се и за учебната 2014/2015 г. - ДВ, бр. 66 от 2014 г., в сила от 08.08.2014 г., прилага се и за учебната 2015/2016 г. - ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) Висшите училища, получили при институционална акредитация оценка от 8,00 до 10,00, имат право след решение на академичния съвет да извършват обучение срещу заплащане в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и в образователно-квалификационна степен „магистър“ след придобито средно образование по специалности от професионални направления и от регулирани

те професии, които са получили при програмната акредитация оценка от 8,00 до 10,00. Приемането на студенти за обучение срещу заплащане се осъществява по реда на чл. 68, като броят им е извън определения по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква „а“ и буква „б“, и в рамките на определения по чл. 83, ал. 3, т. 1 капацитет на съответното професионално направление или капацитет на съответната специалност от регулираните професии, но не повече от 5 на сто от него - при получена при програмната акредитация оценка от 8,00 до 8,99, и съответно не повече от 10 на сто от него - при получена при програмната акредитация оценка от 9,00 до 10,00. Обучението се извършва при условия, определени в правилника за дейността на висшето училище и с договор между студентите и/или юридическото лице - потребител по ал. 1, т. 8 и висшето училище.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2002 г., предишна ал. 2 - ДВ, бр. 63 от 2010 г., в сила от 13.08.2010 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) Висшите училища, получили при институционална акредитация оценка от 8,00 до 10,00, имат право да извършват обучение срещу заплащане в образователно-квалификационна степен „магистър“ след придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалности, които са получили при програмната акредитация оценка от 8,00 до 10,00, при условия, определени в правилника за дейността на висшето училище и с договор между студентите и/или юридическото лице - потребител по ал. 1, т. 8 и висшето училище.

.....

Чл. 68. (1) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1999 г., в сила от 02.07.1999 г., в сила от учебната 2000/2001 г., доп. - ДВ, бр. 41 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) **Приемането на студенти и докторанти се извършва чрез конкурсен изпит в рамките на утвърдения брой** по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ при спазване на:

1. държавните изисквания;
2. определените в правилниците на висшите училища изисквания, ако те не противоречат на държавните;
3. (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) капацитета на висшето училище, на професионалните направления и на специалностите от регулираните професии, определени от Националната агенция за оценяване и акредитация.

(2) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2004 г.) Висшите училища могат да провеждат общ конкурсен изпит или да признават резултатите от конкурсния изпит по ал. 1, положен в друго висше училище.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 1999 г., в сила от 02.07.1999 г., предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 48 от 2004 г.) **При облекчени условия и по ред, определени с правилника за дейността на висшето училище**, се приемат следните кандидат-студенти, успешно участвали в конкурсните изпити:

1. класирани с еднакъв бал;
2. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г.) лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто;
3. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2014 г., в сила от 01.07.2014 г.) военноинвалиди и военнопострадали;
4. кръгли сираци;
5. майки с три и повече деца;
6. близнаци, когато са кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление и висше училище, и единият от тях е приет.

.....

(5) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2004 г., доп. - ДВ, бр. 41 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Кандидат-студентите - лауреати на

национални и международни олимпиади, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата, носители на медали от олимпийски, световни и европейски първенства, се приемат без конкурсен изпит и извън утвърдения по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ ежегоден брой на приеманите за обучение студенти, когато конкурсният изпит за желаната от тях специалност съответства на предмета на олимпиадата или дисциплината на първенството.

.....

Чл. 91. ... (7) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) **Средствата по ал. 1, т. 1 не се предоставят за издръжка на обучението на:**

1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2010 г., в сила от 13.08.2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) студенти и докторанти, които са приети по реда на чл. 21, ал. 2, 3, 5 и 9;

2. студенти и докторанти, които се обучават за придобиване на същата или по-ниска образователно-квалификационна степен;

3. студенти и докторанти, които са пресрочили срока на обучението си съгласно учебния план;

4. чуждестранни студенти и докторанти, с изключение на студенти и докторанти - граждани на държави - членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство, студенти и докторанти - българи, живеещи извън Република България, както и студенти и докторанти, приети по междуправителствени спогодби, в които е предвидено, че разходите за издръжка на обучението са за сметка на българската държава.

.....

НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА СТУДЕНТИ ВЪВ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Чл. 2. (Доп. - ДВ, бр. 78 от 2004 г.; изм., бр. 47 от 2015 г.; изм., бр. 47 от 2018 г.)

(1) (Доп. - ДВ, бр. 78 от 2004 г.) Във висшите училища на Република България могат да кандидатстват и да бъдат приети за обучение български граждани, в т. ч. лица с двойно гражданство, едното от които е българско, които притежават диплома за средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висшите училища.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2005 г.; изм., бр. 47 от 2018 г.) Български граждани, завършили средно образование в чуждестранни училища, могат да кандидатстват и да бъдат приети за студенти във висшите училища на Република България след признаване на средното им образование в съответствие с чл. 165 от Закона за предучилищното и училищното образование.

II. ПРОГРАМИ ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИТЕ КОНКУРСНИ ИЗПИТИ

ПРОГРАМА

*за кандидат-студентския конкурсен изпит по биология за
ОКС “Магистър” за учебната 2022/2023 г.*

8. клас

1. Клетка и тъкани. Жизнени процеси при човека.
2. Храносмилателна система. Устройство и функции на устната кухина, гълтача, хранопровода и стомаха.
3. Устройство и функции на червата. Храносмилателни жлези.
4. Дихателна система. Устройство и функция на дихателните органи.
5. Отделителна система. Устройство и функции на отделителната система.
6. Сърдечносъдова система. Устройство на сърце и кръвоносни съдове, кръвообращение.
7. Сърдечна дейност.
8. Кръв – формени елементи, кръвна плазма, кръвни групи.
9. Защита на организма. Имунитет.
10. Опорно-двигателна система. Устройство и свързване на костите. Кости на главата.
11. Кости и свързване на туловището и крайниците.
12. Скелетни мускули.
13. Физиология на скелетните мускули.
14. Полова система. Устройство и функции на половите органи.
15. Оплождане и развитие при човека.
16. Регулация и хомеостаза. Нервна система. Устройство и функции на нервната система.
17. Устройство и функции на гръбначния мозък.
18. Главен мозък. Устройство и функции на мозъчния ствол.
19. Устройство и функции на малкия и крайния мозък.
20. Висша нервна дейност.
21. Ендокринна система. Устройство, функции и нарушения на хипофиза, епифиза и щитовидна жлеза.
22. Устройство, функции и нарушения на тимус, околощитовидни жлези, задстомашна жлеза, надбъбречни и полови жлези.
23. Сетивни системи. Зрителна сетивност.
24. Слухово-равновесна сетивност.

9. клас

1. Клетка, тъкани и жизнени процеси при организмите.
2. Белтъци – химичен състав и строеж, структура, свойства и функции.
3. Нуклеинови киселини – химичен състав и строеж, ДНК и РНК – структура и функции, генетичен код.
4. Вируси.
5. Клетъчна теория. Обща характеристика на клетката.
6. Прокариотна клетка.
7. Еукариотна клетка. Клетъчна мембрана.
8. Цитоплазма. Едномембранни цитоплазмени органели.
9. Двумембранни и немембранни цитоплазмени органели. Включения.
10. Клетъчно ядро.
11. Генетични процеси. Репликация на ДНК.
12. Реализация на генетичната информация – транскрипция и трансляция.
13. Метаболизъм - обща характеристика.
14. Възпроизводство на клетката. Митотичен цикъл. Кариотип.
15. Мейоза. Жизнен цикъл и диференциране на клетките.

10. клас

1. Развитие на генетиката като наука. Предмет, задачи и основни понятия.
2. Основни закономерности на унаследяването. Монохбридно кръстосване.
3. Дихибридно и анализиращо кръстосване. Закони на Мендел.
4. Взаимодействия на гените. Алелни взаимодействия.
5. Неалелни взаимодействия.
6. Изменчивост. Модификационна изменчивост.
7. Генотипна изменчивост. Мутации.
8. Генетични аномалии и болести при човека. Хромозомни аномалии и болести.
9. Същност и форми на размножаване при животните.
10. Гаметогенеза и оплождане.
11. Индивидуално развитие.
12. Популация и вид.
13. Биоценоза – същност и състав.
14. Екосистема – структура и функциониране.
15. Екологични фактори на средата за живот. Абиотични фактори.
16. Биотични фактори. Вътревидови и междувидови взаимоотношения.
17. Теория на Дарвин за еволюцията на организмите. Изменчивост и наследственост. Изкуствен отбор.
18. Борба за съществуване.
19. Естествен отбор. Вид и видообразуване според Дарвин.

20. Съвременна теория за еволюцията. Микроеволюция.
21. Съвременни схващания за видообразуването.
22. Критерии за вид.
23. Макроеволюция.
24. Основни насоки и пътища на еволюцията.
25. Сравнителноанатомични, сравнителнофизиологични, сравнителноембриологични и молекулни доказателства за еволюцията.
26. Палеонтологични доказателства за еволюцията.

Профилирана подготовка

1. Тъкани при животните и човека. Епителна и съединителна тъкан. (Издателство „Педагог 6“)
2. Нервна и мускулна тъкан. (Издателство „Педагог 6“)
3. Генетичен код. (Издателство „Клет България“)
4. Клетъчна смърт. Апоптоза. Некроза. Препрограмиране. (Издателство „Клет България“)
5. Стволовите клетки. (Издателство „Педагог 6“)

МЕТОДИЧНИ УКАЗАНИЯ

Конкурсният изпит по биология е писмен и се провежда в продължение на два часа.

За това време кандидат-студентите решават тест върху материала от 8, 9 и 10 клас. Тестът включва 8 типови задачи по подобие на тези в сборниците с тестове по биология за кандидат-студенти, издание на МУ-Пловдив. Тестът е изцяло съобразен с учебния материал за общообразователна подготовка в първо ниво на гимназиално обучение и включва избрани теми от профилираната подготовка.

В писмения изпит трябва да личи умението на кандидат-студента да си служи свободно с учебния материал, да обяснява задълбочено и вярно включените факти, явления и закономерности и добра писмена и езикова култура.

Тестът по биология се оценява по точкова система, която се преизчислява в окончателна оценка.

УЧЕБНИЦИ ЗА ПОДГОТОВКА:

- В. Ишев, М. Николова, М. Панайотова, И. Михова-Нанкова. Биология и здравно образование за 8 клас. Издателство “Просвета”, 2017.
- В. Ишев, М. Панайотова, И. Михова-Нанкова. Биология и здравно образование за 9 клас. Издателство “Просвета”, 2018.
- В. Ишев, З. Ваклева, Л. Боева. Биология и здравно образование за 10 клас. Издателство “Просвета”, 2019.
- Н. Цанова, С. Томова. Клетката – елементарна биологична система. Модул 1 профилирана подготовка за 11 клас. Издателство „Педагог 6“, 2020.

- Х. Гагов, И. Хаджиали, И. Саздова, Г. Чанева. Многоклетъчна организация на биологичните системи. Модул 2 профилирана подготовка за 11 клас. Издателство „Педагог 6“, 2021.
- В. Овчаров, К. Йотовска, М. Христова. Биология и здравно образование. Профилирана подготовка. Модул 1. Клетката – елементарна биологична система. Издателство „Клет България“, 2019.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, Х. Радева, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (анатомия и физиология). ISBN 978-619-7085-36-5, МУ-Пловдив, 2014, 2015, 2021.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, Х. Радева, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (биология на клетката и екология). ISBN 978-954-9549-94-2, МУ-Пловдив, 2013, 2015.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (генетика и еволюция). ISBN 978-619-7085-34-1, МУ-Пловдив, 2014, 2015.

Забележка: Освен посочената литература, се приемат и всички издадени след 2017 г. и одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за задължителна подготовка за 8, 9 и 10 клас, които могат да се ползват равностойно.

ПРОГРАМА ПО ХИМИЯ
за кандидат-студентски изпит за ОКС „Магистър”
специалност „Медицина”, „Дентална медицина” и „Фармация”
за учебната 2022/2023 г.

1. Химична връзка и строеж на веществото

Ковалентна връзка – начин на образуване и видове (проста и сложна, полярна и неполярна). Характеристики на ковалентната връзка – насоченост, полярност, енергия на връзката, дължина и насищаемост. Йонна връзка. Предсказване вида на химичната връзка чрез електроотрицателността на елементите. Донорно-акцепторна връзка, метална връзка, водородна връзка, междумолекулни взаимодействия. Връзка между вид на химичната връзка и полярност на молекулите, агрегатно състояние и физични свойства на веществата.

2. Химична кинетика

Основни понятия: скорост на химичната реакция, кинетично уравнение, скоростна константа. Енергетичен ход на химичната реакция, активираща енергия, ендо- и екзотермични реакции. Зависимост на скоростта на химичните реакции от: природата и концентрацията на реагиращите вещества, температурата и катализаторите. Катализатори и катализа, видове катализа. Механизъм на хомогенното и хетерогенното каталитично действие. Особенности на биокатализата и биокатализаторите.

3. Химично равновесие

Необратими и обратими реакции, установяване на химично равновесие. Характеристики на химичното равновесие. Равновесна константа на хомогенни и хетерогенни реакции и фактори, които влияят върху химичното равновесие и равновесна константа. Принцип на Льо Шателие – Браун.

4. Разтвори

Класификация на разтворите: ненаситен, наситен и преситен разтвор. Начини за изразяване на концентрацията на разтворите – масова част и молна концентрация на разтвореното вещество. Механизъм на разтварянето и фактори, от които зависи разтворимостта на веществата. Свойства на разтворите: промяна на парното налягане, температурите на кипене и замръзване на разтвора. Дифузия и осмоза; биологично значение на осмозата.

5. Разтвори на електролити

Електролити и неелектролити, механизъм на електролитната дисоциация. Степен на електролитна дисоциация, силен и слаб електролит, дисоциационна константа. Киселини, основи и соли според теорията на Арениус; теория на Брьонстед и Лаури за киселини и основи. Понятие за Льюисови киселини и основи. Дисоциация на водата и рН. Условия за протичане на йонообменни реакции. Хидролиза на соли.

6. Окисление и редукция

Степен на окисление на атомите. Основни понятия: окислител, редуктор, окисление, редукция, електронен баланс и изравняване на окислително-редукционни реакции. Окислително-редукционни свойства на елементите. Ред на относителна активност на металите. Електролизни процеси в стопилка и разтвор; приложения на електролизата.

7. Химия на елементите и техните съединения

Метали и неметали; *s*-, *p*- и *d*-елементи. Взаимодействие на металите с кислород, водород, неметали, вода, киселини, основи и соли. Взаимодействие на неметалите с кислород, водород, други неметали и метали. Химични свойства на основните и киселинните оксиди, основите и киселините. Амфотерни оксиди и хидроксиди – химични отношения.

8. Структурна теория

Основни понятия: прави, разклонени, ациклични и циклични въглеродни вериги, пълни и съкратени структурни формули. Хибридизация на въглеродния атом. Видове връзки в органичните съединения, σ -, π - и делокализирани връзки. Структурни (конституционни) изомери на мастни и ароматни съединения.

Взаимно влияние на атомите в органичните молекули – електронни ефекти, понятие за радикали, електрофили и нуклеофили.

Пространствен строеж на органичните съединения. Основни понятия в стереохимията – стереогенен въглероден атом, рацемична смес, енантиомер, специфичен ъгъл на въртене. Представяне на пространствени (стерео) изомери чрез клиновидни формули или Фишерови проекционни формули. Представяне на пространствени изомери при съединения с двойни връзки.

9. Въглеводороди и халогенопроизводни на въглеводородите

Въглеводороди – наситени, ненаситени, ароматни. Понятие за хомоложен ред; разпознаване на изомери и хомолози. Наименования на въглеводородите и въглеводородните остатъци по системата на IUPAC.

Взаимодействие на алканите с халогени. Основните етапи на верижно–радикаловото заместване. Ход на взаимодействието при наличие на първичен, вторичен или третичен въглероден атом във въглеводорода. Горене.

Реакции при алкени. Присъединяване на водород, халоген, вода, халогеноводород и циановодород. Ход на реакцията на присъединяване към алкени с несиметрично заместена двойна връзка (правило на Марковников). Реакции на умерено и енергично окисление. Полимеризация на алкени и основни видове пластмаси – полиетилен, полипропилен, поливинилхлорид, полистирен, политетрафлуороетилен (тефлон), полиметилметакрилат. Горене.

Реакции при алкини. Присъединяване на водород (редукция до алкени и алкани), вода (реакция на Кучеров), халогеноводород, халоген и циановодород. Киселинни свойства на алкини с крайна тройна връзка, участие на алкиниди в реакции с халогеноалкани. Горене.

Реакции при ароматни въглеродороди. Електрофилно заместване (халогениране, нитриране, сулфониране, алкилиране и ацилиране) при бензен и алкилбензени. Активиращи и дезактивиращи заместители в ароматното ядро; ориентиращ ефект на заместителите. Реакции в страничната верига на алкилбензени – заместване и окисление.

Халогенопроизводни на въглеродородите – реакции на монохалогеноалкани с: вода и воден разтвор на алкален хидроксид, амоняк или амини, алкален цианид, алкиниди. Синтез на Вюрц. Реакции на елиминирание на халогеноводород от моно- и дихалогеноалкани, селективност на реакцията на елиминирание.

10. Алкохоли и феноли

Определение, класификация и наименования на алкохолите и фенолите по IUPAC. Реакции на алкохолите с метали, халогеноводороди, получаване на естери с неорганични киселини (азотна и сярна). Междумолекулна и вътрешномолекулна дехидратация на алкохолите, окисление на първични и вторични алкохоли. Получаване на феноли по кумолов метод, чрез алкално стапяне и от арилхалогениди. Реакции на фенолите с метали, метални оксиди и хидроксиди, киселинни хлориди, анхидриди. Приложение на алкоксиди и феноксиди за получаване на етери и естери. Реакции на заместване в ароматното ядро на феноли. Качествени реакции за доказване на едновалентни и многовалентни алкохоли и феноли.

11. Карбонилни съединения

Определение, класификация и наименования на карбонилните съединения. Строеж и реактивоспособност на карбонилните съединения. Присъединителни реакции с водород, вода, алкохоли и циановодород, кондензация с амоняк и първични амини. Реакции на окисление при алдехиди и кетони. Реакции, засягащи въглеродородния остатък на карбонилните съединения – α -халогениране, заместване в ароматното ядро на ароматни алдехиди. Експериментално различаване на алдехиди от кетони.

12. Въглехидрати

Монозахариди, дизахариди и полизахариди. Класификация на монозахаридите по брой на въглеродните атоми и вида на функционалната група. Стереохимия на глицералдехид, рибоза, 2-дезоксирибоза, глюкоза и фруктоза; изразяване структурата на ациклични и пръстенни форми чрез проекционни формули на Фишер и формули на Хауърд. Реакции на монозахариди – присъединяване на циановодород, кондензация с амоняк и амини, окисление и редукция, взаимодействие с неорганични киселини, ацилиране на хидроксилните групи. Различаване на алдози от кетози. Строеж и свойства на захароза. Хидролиза на ди- и полизахариди. Сравняване структурата и свойствата на нишесте и целулоза.

13. Карбоксилни киселини

Класификация и наименования на моно-, дикарбоксилни и заместени киселини. Строеж на карбоксилната група, влияние на заместителите във въглеродородния остатък върху силата на киселините. Сравняване на киселинността на алкохоли, феноли и карбоксилни киселини.

Реакции на карбоксилните киселини с активни метали, основни оксиди, основни хидроксида и соли на по-слаби киселини, фосфорни халогениди, тионилхлорид, алкохоли (естерификация), амоняк и амини. Дехидратация до анхидриди, декарбоксилиране. Реакции, засягащи въглеродородния остатък – получаване на α -халогенкарбоксилни киселини, присъединителни реакции при ненаситени киселини, заместителни реакции в ароматното ядро при ароматните карбоксилни киселини.

Реакции на халогенкарбоксилните киселини: заместване на халогена с амино-, циано- и хидроксилна група. Изомерия и свойства на природни хидроксикарбоксилни киселини (млечна, ябълчена, винена, лимонена). Метод на Колбе за получаване на салицилова киселина. Получаване на естери на салициловата киселина.

14. Производни на карбоксилните киселини

Реакции на киселинните халогениди – хидролиза, взаимодействие с алкохоли и феноли, моно- и дизахариди, амоняк, амини и соли на карбоксилните киселини.

Реакции на анхидридите – хидролиза, взаимодействие с алкохоли и феноли, моно- и дизахариди, амоняк и амини.

Реакции на естерите – хидролиза в кисела и основна среда, взаимодействие с алкохоли (трансестерификация), амоняк и амини. Получаване на полиестери, сравняване на процесите на полимеризация и поликондензация.

Състав, строеж и свойства на мазнините. Реакции на мазнините (хидролиза в кисела и основна среда, хидриране). Биологична функция.

Реакции на амидите – хидролиза в кисела и основна среда, получаване на нитрили.

Реакции на нитрилите – хидролиза в кисела и основна среда, редукция до амини.

15. Амини

Определение, класификация и наименования на амините и четвъртичните амониеви соли по IUPAC. Влияние на вида на заместителите при азотния атом върху основността на първични и вторични, мастни и ароматни амини.

Реакции на амините с: халогеноалкани, карбонилни съединения, карбоксилни киселини и техните производни (киселинни халогениди, анхидриди и естери). Заместителни реакции в ароматното ядро при ароматни амини. Реакция на първични ароматни амини с азотиста киселина – получаване и хидролиза на арендиазониеви соли. Синтетични полиамиди.

16. Аминокиселини и белтъчни вещества

Наименования на аминокиселините по IUPAC. Тривиални наименования и стереоизомерия на най-важните природнопредставени аминокиселини (глицин, аланин, валин, серин, цистеин, фенилаланин, тирозин, аспаргинова киселина, глутаминова киселина, лизин). Киселинно-основни свойства на α -аминокиселините, двуполюсен йон.

Реакции на α -аминокарбоксилните киселини, характерни за карбоксилната и аминокгрупата (с метали, метални хидроксида, алкохоли, неорганични и органични киселини и техни производни). Образуване на пептиди със същата или с друга α -аминокиселина. Качествени реакции за доказване на аминокиселини – нинхидринова, оловносулфидна и ксантопротеинова реакция.

Пептиди и белтъчни вещества. Първична, вторична и третична структура на белтъци. Денатурация и коагулация. Хидролиза, качествени реакции за доказване на пептиди и белтъчни вещества – ксантопротеинова и биуретова реакция.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Продължителността на изпита е 2 часа при следния формат:

- 40 въпроса с един верен отговор от четири възможни, като съдържанието на въпросите обхваща поравно материал от обща и неорганична химия, и органична химия. Максималният брой точки за тази част от изпита е 40.
- една задача със свободен отговор, подбрана от материала по обща и неорганична химия, при която се изисква добавяне или редактиране на кратък текст, изписване на химични формули или уравнения. Максималният брой точки за тази част от изпита е 20.
- една логическа задача, подбрана от материала по органична химия. При оценяването на задачата се взема предвид не само избора на правилен реакционен път, но и правилното изписване на химичните формули, изравняването на уравненията, отбелязване на условията, при които протичат реакциите и правилното систематично или тривиално наименование на получените продукти. Максималният брой точки за тази част от изпита е 40.

Форматът на изпита не включва изчислителни задачи и не налага използване на периодична система или други помощни средства.

УЧЕБНИЦИ ЗА ПОДГОТОВКА:

- Химия и опазване на околната среда за VIII кл С. Манев и колектив „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда за IX клас Донка Ташева и колектив, „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда X клас Лиляна Боянова, Красимир Николов, Емилия Тодорова, Ивайло Ушагелов, „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда за XI клас, модул 1 „Теоретични основи на химията”, доц. д-р Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенова, Антоанета Хинева, „Просвета – София” , 2020

- Химия и опазване на околната среда за XI клас, модул 2 „Химия на неорганичните вещества”, доц. д-р Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенова, Даниела Маноилова, Антоанета Хинева, „Просвета – София”, 2020
- Химия и опазване на околната среда за XII клас, модул 3 „Химия на органичните вещества”, Донка Ташева, Кирил Атанасов „Просвета – София”, 2021
- Сборник тестове по химия Й. Узунова, Ст. Димитрова, П. Рачева, Г. Кирова, В. Диварова, М. Кацарова, Т. Томова, Л. Йоаниду, МУ-Пловдив, 2018

Забележка: За подготовка освен посочените, могат да се използват и всички издадени след 2017 г. и одобрени от МОН учебници по Химия и опазване на околната среда от 8 до 12 клас.

ПРОГРАМА ПО ЕТИКА
за ОКС „Бакалавър” (Медицинска сестра, Акушерка, Лекарски асистент) и „Професионален бакалавър” (специалностите в Медицинския колеж) за учебната 2022/2023 г.

1. Ценности и блага
2. Норми и традиции
3. Етика и морал
4. Добро и зло
5. Добродетел
6. Добродетели и задължения към самия мен
7. Добродетели към другия
8. Свобода и воля
9. Свобода и избор
10. Отговорност
11. Справедливост
12. Достоянство
13. Уважение
14. Смисъл на живот и дълг
15. Щастие и смисъл на живот

МЕТОДИЧНИ УКАЗАНИЯ

Кандидатстващите за придобиване на образователно-квалификационна степен „Бакалавър” по специалностите „Медицинска сестра”, „Акушерка”, „Лекарски асистент“ и образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър” за специалностите в Медицински колеж полагат анонимен писмен изпит, който се състои от две части:

1. Решаване на тестови задачи, от които:

- 20 тестови задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен;
- 5 тестови задачи от отворен тип (със свободен отговор).
- 1 задача за създаване на текст върху зададен етически въпрос (свободен аргументиран отговор на етическия въпрос).

2. Аргументирано описание на мотивацията на кандидат-студентите за избраната специалност/професия по първо желание.

Изпитът е с продължителност 2 астрономически часа (120) минути.

Тестовите задачи са съобразени изцяло с учебния материал по „Философия” за 9 клас (общообразователна подготовка): Тема 1 и Тема 2, както и уроците с етическа проблематика.

Оценяват се фактически знания; основни логически и аналитични умения;

обща хуманитарна и гражданска култура; умения за аргументиране; езикова култура, стил, грамотност. Необходимо е кандидат-студентът да използва правилно етическите понятия, като посочва смисъла, който влага в тях и да защити аргументирано мотивацията си за избора на професия.

Оценката от изпита се формира по точкова система, която се преобразува в окончателна цифрова оценка.

УЧЕБНИЦИ ЗА ПОДГОТОВКА

1. **Тестове и задачи по Етика за кандидат-студенти (по новата програма)**, проф. Биянка Торньова, Райна Манчева, изд. „Артграф”, 2021 г., (за Медицински университет-Пловдив).

2. **Философия 9 кл.**, Галя Герчева-Несторова, Райна Димитрова, Румяна Тултукова, Бойчо Бойчев, изд. Педагог 6, (всички издания от 2018 г. до момента) - Тема 1 и Тема 2, касаещи етическа проблематика.

3. **Философия 9 кл.**, Иван Колев, Райчо Пожарлиев, Христо Стоев, Розелина Найденова, изд. Анубис, (всички издания от 2018г. до момента) - **Раздели: „Философия, ценности, норми“ и „Свобода, норми и човешки цели“**, касаещи етическа проблематика.

ПРОГРАМА ПО СКУЛПТИРАНЕ
ОКС Професионален бакалавър,
специалност Зъботехник, за учебната 2022/2023 г.

Горен четвърти зъб	Долен четвърти зъб
Горен пети зъб	Долен пети зъб
Горен шести зъб	Долен шести зъб
Горен седми зъб	Долен седми зъб

Конкурсният изпит включва скулптиране на един зъб от програмата по скулптиране от глина по макет предоставен от МУ-Пловдив

ПРАВИЛА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО СКУЛПТИРАНЕ

1. Изпитът започва в 8.00 часа и има продължителност 5 часа.
2. Глината за скулптиране се осигурява от МУ-Пловдив и се предоставя на кандидатите при влизане в изпитната зала. Забранява се внасянето на собствена глина и използването на мерителни инструменти по време на изпита.
3. Кандидатите могат да скулптират със собствени моделажни инструменти, ако не разполагат с такива им се предоставят от квесторите.
4. Макетът се възпроизвежда цялостно (от всички страни) по форма и големина, включително и пиедесталът.
5. По преценка на кандидата коренът на зъба може да се армира към пиедестала, но без да се вижда отвън.
6. Кандидатите имат право да отиват за кратко време до макета, да го оглеждат от всички страни, да го визират без да го местят и измерват с линейка или пергел.
7. Промяната в положението на макета се прави от квесторите на интервал от половин час по посока на часовниковата стрелка.
8. Всеки кандидат работи само на определеното за него място. Почистването на работните места и предаването на конкурсните работи се извършва след изтичане на определените за изпита 5 часа. Всеки кандидат написва своето име в малко бяло пликче, което запечатва и поставя до скулптирания от него зъб.
9. Поставянето на всякакви знаци върху скулптирания зъб, пиедестала, дъсчицата или малкото пликче с името на кандидата води до анулиране на изпита.
10. Всички кандидати напускат едновременно работната зала в 13.00 часа, която се заключва и запечатва от квесторите пред кандидат-студентите.
11. Конкурсните работи се оценяват от две двучленни комисии, които са независими една от друга с точност до 0,25.
12. Крайната оценка се оформя като средноаритметична от оценките на двете комисии, ако разликата в оценките им не е по-голяма от 0,50.

13. При разлика по-голяма от 0,50 работата се проверява и оценява от двама арбитри, чиято оценка е окончателна.

14. В деня след изпита кандидат-студентите могат да идентифицират лично конкурсната си работа.

15. Оценката на конкурсната работа е окончателна, не подлежи на преоценяване и е валидна само за годината, в която е положен изпитът.

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ
ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
за ОКС „Бакалавър” по специалност „Управление на здравните грижи“,
за учебната 2022/2023 г.**

1. Социалната медицина като наука - предмет, възникване и развитие; структура. Функции и взаимовръзки на социалната медицина.
2. Методи в социалната медицина. Социологически метод - социологични проблеми на медицината, методи за събиране на социологическа информация.
3. Социални фактори на здравето - типове и механизми на влияние. Стилът на живот като рисков фактор за здравето; предпоставки и критерии за здравословен начин на живот
4. Социално-медицинският подход в медицинската практика; социална история на заболяването - предпоставки; компоненти и значение.
5. Обществено здраве - определение и основни показатели. Демографията като наука. Статика на населението; типове възрастово-полова структура; демографско застаряване на населението.
6. Динамика на населението. Механично движение на населението. Естествено движение; възпроизводство на населението. Показатели. Социално-медицински проблеми.
7. Заболеваемостта като измерител на общественото здраве. Показатели. Заболеваемост с временна и трайна нетрудоспособност.
8. Физическото развитие като показател за общественото здраве. Акселерация и хипотези за акселерацията.
9. Семейство и здраве; същност, видове и функции на семейството. Взаимозависимости между семейство и здраве. Негативни взаимоотношения в системата „семейство-здраве“.
10. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на децата. Специфики в различните периоди на детството; рискови групи. Организация на педиатричната помощ; показатели за оценка.
11. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на жените; социални функции. Рискови фактори и групи. Организация на акушеро-гинекологичната помощ.
12. Медико-социални аспекти и здравно обслужване на хората от третата възраст. Характеристика на факторите, ограничаващи независимостта; мерки за преодоляването им.
13. Системи на здравеопазването в съвременния свят; здравно-политически модели; обща характеристика.
14. Първично здравно обслужване - интегрирана система за основна медицинска помощ. Лечебни заведения за извънболнична помощ; лекарят на обща практика.
15. Болнично обслужване. Същност и тенденции в развитието на болницата; проблеми и предизвикателства. Видове болници, основни функции и задачи. Показатели за оценка на дейността.

16. Спешна медицинска помощ (СМП) - същност и роля. Структура на Центъра за СМП; цели, задачи и проблеми. Показатели и критерии за дейността.

17. Здравна политика - същност. Съвременни приоритети на здравната политика.

18. Здравното осигуряване в България. Определение и същност. Национален рамков договор - предмет. Мисия и перспективи на здравното осигуряване у нас.

19. Здравен мениджмънт

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Стефанов Р, Семерджијева М, Стойкова М. Тестове за подготовка на кандидат-студенти по специалност „Управление на здравните грижи“. МУ- Пловдив, 2014.

2. Колева Н. Социална медицина. Изд. УИ „Св. Климент Охридски“, 2014.

3. Керековска А, Мирчева И, Георгиева Л, Попова Ст. Социална медицина. Изд. Стено, 2014.

4. Георгиева Л, Попова Ст., Керековска А. Социална медицина. Изд. Стено, 2017.

5. Грънчарова Г, Янкуловска С. Основи на социалната медицина. Изд. „Стено“; 2021.

6. Мутафова М.(редактор). Структура на въпросите по социална медицина. Мед. изд. „АРСО“- София; 2014.

7. Воденичаров Ц, Попова С. Социална медицина. Изд. „Еко ПРИНТ“ - София; 2009.

8. Мутафова М, Георгиева Е, Пешева И, Христов Н, Правчанска М. Социална медицина. Мед. изд. „АРСО“- София; 2011.

9. Борисов В, Юркова К, Воденичаров Ц, Попова С. Социална медицина. Изд. „Акар ПРИНТ“ - София; 2004, 2006.

10. Салчев П, ВековТ, Джамбазов С, Димитров П. Социална медицина. Изд: Български кардиологичен институт 2020.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ (ТЕСТ) ОТ КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ

1. Общи положения

1.1. Преглеждането и оценяването на писмените работи (тестове) по Социална медицина и организация на здравеопазването се извършва в съответствие с Правилника за прием

2. При разглеждане на кандидатстудентските работи (тестове) и поставяне на окончателна оценка да се има предвид следното:

2.1 .Оценяването на теста ще е съобразено с дидактическите изисквания за оценка на тестове от първо и второ познавателно равнище.

2 2. Скалата, по която ще се извършва оценяването е следната:

100% – 90%	89% – 80%	79% – 70%	69% – 60%	Под 60%
верни отговори	верни отговори	верни отговори	верни отговори	верни отговори
Отличен	Много добър	Добър	Среден	Слаб

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО СОЦИАЛНА
МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(два семестъра), за учебната 2022/2023 г.**

1. Демографски измерители на общественото здраве - основни показатели. Демографски статус на България.
2. Заболеваемостта като измерител на общественото здраве - основни показатели. Динамика и структура на заболеваемостта в България.
3. Болнична медицинска помощ. Определение за болница; видове; основни функции. Проблеми и предизвикателства пред болничната помощ.
4. Първично здравно обслужване - видове лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ, дейности. Приоритетни задачи пред извънболничната помощ в България.
5. Системи на здравеопазването - цели, видове според финансирането. Системен подход за оценка на здравните системи.
6. Здравна политика - определение; принципи; нива и приоритети.
7. Здравно осигуряване на населението. Национален рамков договор - предмет. Перспективи на здравното осигуряване в България
8. Здравен мениджмънт - същност и значение. Нива на управление. Управленски цикъл.
9. Мениджмънт на организационната промяна - фактори и бариери на промяната; типове промяна.
10. Мениджмънт на човешките ресурси. Стил на мениджмънта; мотивация. Управленски екип.
11. Качество на медицинската помощ - определение; критерии и методи за оценка на качеството на здравните услуги.
12. Маркетинг - определение, съвременни маркетингови концепции. Маркетинг на здравните услуги.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Стефанов Р, Семерджиева М, Стойкова М. Тестове за подготовка на кандидат-студенти по специалност „Управление на здравните грижи“. МУ- Пловдив, 2014.
2. Борисов В. Здравен мениджмънт (Синтетична презентация за обучаващите се във факултетите по обществено здравеопазване). Изд. МУ- София, 2013.
3. Дамянов Ат, Г. Захаријева, Здр. Любенов. Управление на човешките ресурси. Велико Търново, 2012.
4. Борисов В. Здравен мениджмънт. Изд. Горекс Прес; 2009.
5. Воденичаров Ц, Попова С. Социална медицина. Изд. „Еко ПРИНТ“ - София; 2009.
6. Керековска А, Мирчева И, Георгиева Л, Попова Ст. Социална медицина. Изд. Стено, 2014.

7. Грънчарова Г, Янкуловска С. Социална медицина. Изд. център на МУ-Плевен; 2014.

8. Мутафова М. (редактор). Структура на въпросите по социална медицина. Мед. изд. „АРСО“- София; 2014.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ (ТЕСТ) ОТ КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ

1. Общи положения

1.1. Преглеждането и оценяването на писмените работи (тестове) по Социална медицина и здравен мениджмънт се извършва в съответствие с Правилника за прием на студенти

1.2. След излагане на писмената си разработка (тест), всеки кандидат студент преминава устно събеседване пред изпитната комисия.

2. При разглеждане на кандидатстудентските работи и поставяне на окончателна оценка да се има предвид следното:

2.1. Оценяването на теста ще е съобразено с дидактическите изисквания за оценка на тестове от първо и второ познавателно равнище.

2.2. Скалата, по която ще се извършва оценяването е следната:

100% – 90% верни отговори	89% – 80% верни отговори	79% – 70% верни отговори	69% – 60% верни отговори	Под 60% верни отговори
Отличен	Много добър	Добър	Среден	Слаб

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И
ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ**
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(три семестъра), за учебната 2022/2023 г.

1. Групово и обществено здраве - определение и основни показатели. Статистика на населението. Динамика на населението - механично и естествено движение. Показатели. Социално-медицински проблеми.
2. Заболеваемост. Източници и методи за изучаване. Заболеваемост за временна и трайна нетрудоспособност Показатели; анализ.
3. Семейство и здраве. Функции на семейството. Взаимозависимости между семейство и здраве. Негативни взаимоотношения в системата „семейство-здраве“. Рискови семейства.
4. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на децата. Рискови фактори в различни периоди на детството. Профилактика на най-често срещаните заболявания. Организация на педиатричната помощ.
5. Медико-социални проблеми и обслужване на жените; рискови фактори и групи. Организация на акушеро-гинекологичната помощ.
6. Медико-социални аспекти и здравно обслужване на хората от третата възраст Здравни проблеми и потребности (от физичен и психичен порядък).
7. Системи на здравеопазването в съвременния свят; здравно-политически модели; обща характеристика.
8. Болнична медицинска помощ. Определение на болницата; типове. Основни функции и задачи. Показатели за оценка дейността на стационара.
9. Извънболнична медицинска помощ. Първично здравно обслужване на населението; лекарят в общата медицинска практика.
10. Качество на медицинската помощ - определение; фактори; критерии за оценка.
11. Здравна политика- определение и същност; приоритети.
12. Здравен мениджмънт - същност, функции и значение. Нива на мениджмънта. Управленски цикъл.
13. Ресурси в здравеопазването. Мениджмънт на човешките ресурси. Стил на мениджмънта; мотивация. Управленски екип.
14. Здравно осигуряване на населението. Национален рамков договор - предмет. Реформата в здравното осигуряване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Стефанов Р, Семерджиева М, Стойкова М. Тестове за подготовка на кандидат-студенти по специалност „Управление на здравните грижи“. МУ- Пловдив, 2014.
2. Георгиева Л, Попова Ст., Керековска А. Социална медицина. Изд. Стено, 2017.
3. Грънчарова Г, Янкуловска С. Основи на социалната медицина. Изд. „Стено“; 2021.

4. Мутафова М.(редактор). Структура на въпросите по социална медицина. Мед. изд. „АРСО“- София; 2014.

5. Воденичаров Ц, Попова С. Социална медицина. Изд. „Еко ПРИНТ“ - София; 2009.

6. Салчев П, ВековТ, Джамбазов С, Димитров П. Социална медицина. Изд: Български кардиологичен институт 2020.

7. Борисов В. Здравен мениджмънт (Синтетична презентация за обучаващите се във факултетите по обществено здравеопазване). Изд.МУ- София, 2013.

8. Борисов В. Здравен мениджмънт. Том I. Изд. Филвест- София; 2004, 2006.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ (ТЕСТ) ОТ КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ

1. Общи положения

1.1.Преглеждането и оценяването на писмените работи (тестове) по Социална медицина и здравен мениджмънт се извършва в съответствие с Правилника за прием на студенти

1.2.След излагане на писмената си разработка (тест), всеки кандидат студент преминава устно събеседване пред изпитната комисия.

2. При разглеждане на кандидатстудентските работи и поставяне на окончателна оценка да се има предвид следното:

2.1 .Оценяването на теста ще е съобразено с дидактическите изисквания за оценка на тестове от първо и второ познавателно равнище.

2.2. Скалата, по която ще се извършва оценяването е следната:

100% – 90% верни отговори	89% – 80% верни отговори	79% – 70% верни отговори	69% – 60% верни отговори	Под 60% верни отговори
Отличен	Много добър	Добър	Среден	Слаб

**ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО
СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
за ОКС „Магистър” по „Рехабилитация, уелнес,
СПА и балнеолечение”, за учебната 2022/2023 г.**

1. Групово и обществено здраве - определение и основни показатели. Статика на населението. Динамика на населението - механично и естествено движение. Показатели. Социално-медицински проблеми.
2. Заболеваемост. Източници и методи за изучаване. Заболеваемост за временна и трайна нетрудоспособност Показатели; анализ.
3. Семейство и здраве. Функции на семейството. Взаимозависимости между семейство и здраве. Негативни взаимоотношения в системата „семейство-здраве“. Рискови семейства.
4. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на децата. Рискови фактори в различни периоди на детството. Профилактика на най-често срещаните заболявания. Организация на педиатричната помощ.
5. Медико-социални проблеми и обслужване на жените; рискови фактори и групи. Организация на акушеро-гинекологичната помощ.
6. Медико-социални аспекти и здравно обслужване на хората от третата възраст. Здравни проблеми и потребности (от физичен и психичен порядък).
7. Системи на здравеопазването в съвременния свят; здравно-политически модели; обща характеристика.
8. Болнична медицинска помощ. Определение на болницата; типове. Основни функции и задачи. Показатели за оценка дейността на стационара.
9. Извънболнична медицинска помощ. Първично здравно обслужване на населението; лекарят в общата медицинска практика.
10. Качество на медицинската помощ - определение; фактори; критерии за оценка.
11. Здравна политика- определение и същност; приоритети.
12. Здравен мениджмънт - същност, функции и значение. Нива на мениджмънта. Управленски цикъл.
13. Ресурси в здравеопазването. Мениджмънт на човешките ресурси. Стил на мениджмънта; мотивация. Управленски екип.
14. Здравно осигуряване на населението. Национален рамков договор - предмет. Реформата в здравното осигуряване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Стефанов Р, Семерджиева М, Стойкова М. Тестове за подготовка на кандидат-студенти по специалност „Управление на здравните грижи“. МУ- Пловдив, 2014.
2. Георгиева Л, Попова Ст., Керековска А. Социална медицина. Изд. Стено, 2017.
3. Грънчарова Г, Янкуловска С. Основи на социалната медицина. Изд. „Стено“; 2021.

4. Мутафова М.(редактор). Структура на въпросите по социална медицина. Мед. изд. „АРСО“- София; 2014.

5. Воденичаров Ц, Попова С. Социална медицина. Изд. „Еко ПРИНТ“ - София; 2009.

6. Салчев П, Веков Т, Джамбазов С, Димитров П. Социална медицина. Изд: Български кардиологичен институт 2020.

7. Борисов В. Здравен мениджмънт (Синтетична презентация за обучаващите се във факултетите по обществено здравеопазване). Изд. МУ- София, 2013.

8. Борисов В. Здравен мениджмънт. Том I. Изд. Филвест- София; 2004, 2006.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ (ТЕСТ) ОТ КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ

1. Общи положения

1.1.Преглеждането и оценяването на писмените работи (тестове) по Социална медицина и здравен мениджмънт се извършва в съответствие с Правилника за прием на студенти

1.2.След излагане на писмената си разработка (тест), всеки кандидат студент преминава устно събеседване пред изпитната комисия.

2. При разглеждане на кандидатстудентските работи и поставяне на окончателна оценка да се има предвид следното:

2.1 .Оценяването на теста ще е съобразено с дидактическите изисквания за оценка на тестове от първо и второ познавателно равнище.

2.2. Скалата, по която ще се извършва оценяването е следната:

100% – 90% верни отговори	89% – 80% верни отговори	79% – 70% верни отговори	69% – 60% верни отговори	Под 60% верни отговори
Отличен	Много добър	Добър	Среден	Слаб

ПРОГРАМА ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ИЗПИТ
за ОКС „Магистър“, специалност „Обществено здраве и
здравен мениджмънт“, за учебната 2022/2023 г.

1. Актуални аспекти на здравната политика в Република България.
2. Здравен мениджмънт - същност и значение.
3. Реформата в здравеопазването - проблеми и предизвикателства.
4. Актуални проблеми на управлението на човешките ресурси в здравната организация.
5. Качество на медицинската помощ и на здравните грижи - същност и съдържание.
6. Основни пътища и фактори за повишаване на качеството на здравните услуги.
7. Маркетинг в здравеопазването - същност и значение.
8. Актуални проблеми на финансирането на здравеопазването в Република България.
9. Социално значими заболявания и рискови фактори за тях при българското население.
10. Глобално здраве и международно здравно сътрудничество.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Борисов, В. Стратегически здравен мениджмънт - философия и практика С., 2006 г..
2. Борисов, В., Цачев, К., Комитов, Г., Генев, С., Огнянов С., Христов, Е., Управление на болнични ресурси - нов болничен мениджмънт. Второ допълнено и преработено издание, С., 2018 г..
3. Воденичаров Ц., Попова С., Мутафова М., Шипковенска Е. Социална медицина. ИК „ГорексПрес“, С. 2013 г..
4. Георгиев, М. Психологични, етични и социални проблеми в медицината. 2006.
5. Делчева Е. Управление на здравното осигуряване. С. УИ Стопанство 2006 г..
6. Донъли Д. и др. Основи на мениджмънта. С., 2000 г..
7. Иванов, Л. Ж. Големанова. Болничен мениджмънт. Изд. Дийор Принт, С., 2005.
8. Иванов Л. (ред.) Бяла книга за здравеопазване основано на стойности. БАТМИ. С. 2012 г..
9. Кирилов К. Маркетинг в здравеопазването. С. 2004 г..
10. Павлов Н. Осигурителни схеми. Свищов, 2007 г..
11. Паунов, М. Организационно поведение. С. 2005 г..
12. Попов М. Реформа в здравеопазването, т.1 и т.2. С., 2002 г..
13. Харизанова М. и др. Управление на човешките ресурси. С., 2006 г.
14. Чобанлиева И., Димова А. Управление на качеството в здравеопазването. МУ - Варна, 2004 г.
15. Шопов Д. и др. Управление на човешките ресурси. С., 2003 г.

ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ ОТ КАНДИДАТСТУДЕНТСКИЯ ИЗПИТ

Приемният кандидатстудентски изпит в ОКС Магистър спец. „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ се извършва под формата на тест.

Оценяването на теста става по точкова система, като полученият общ брой точки се превръща в оценка по шестобалната система.

Кандидат-студентите се явяват и на устно събеседване по въпроси от актуално естество за здравната система и тяхната мотивация да изучават специалността.

ПРОГРАМА ЗА КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ИЗПИТ
за ОКС „Магистър“, специалност „Мениджмънт на медико-
социалните дейности и общественото здраве”,
за учебната 2022/2023 г.

1. Същност на управлението.
2. Роля на ръководителите. Управленчески умения.
3. Същност, съдържание и изисквания към методите на социалната работа.
4. Класификация на методите на социалната работа - общи и специфични.
5. Комуникативни техники и умения в социалната работа.
6. Социална работа с индивиди - настройване и договаряне, работна фаза, приключване и преход.
7. Закон за социално подпомагане.
8. Закон за семейни помощи за деца.
9. Закон за интеграция на хора с увреждания.
10. Закон за закрила на детето.
11. Семейен кодекс.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ставрев С. - Основи на управлението, С. 1999.
2. Христов С. - Основи на управлението, Варна, 1997.
3. Андреева Л.,К. Каменов -Теория на стопанското управление, С.1998.
4. Пенчев П., И. Пенчева - Основи на управлението, ВТ, 2002.
5. Шулман Л. - Изкуството да се помага, С. 1996.
6. Хонет А. - Социална динамика на пренебреженията, С. 2001.
7. Динамика на социалната работа, Киев, 1996.
8. Комуникации и кризисни състояния, С. 2002.
9. Савов С. - Лекционен курс „Основи на социалната работа“, ВТ, 2000.
10. Димитров Д. - Достоверност на социологическата информация, С. Ник, 1983.
11. Христова Хр. и колектив - Социално подпомагане и социални услуги - Нормативни актове, С. ИК „Труд и право“, 2005.
12. Златарев М. и колектив - Основи на правото, С.2002.
13. Конституция на Р България.

ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ ОТ КАНДИДАТСТУДЕНТСКИЯ ИЗПИТ

Приемният кандидатстудентски изпит в спец. „Мениджмънт на медико-социалните дейности и общественото здраве“ се извършва под формата на тест.

Оценяването на теста става по точкова система, като полученият общ брой точки се превръща в оценка от шестобалната система.

Кандидат-студентите се явяват и на устно събеседване по въпроси от актуално естество за медико-социалните дейности и здравната система, както и за мотивацията им да изучават специалността.